

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VII./2019
Senát I

Nález:

spisová značka	III. ÚS 438/2018
populárny názov	Platnosť rozhodcovskej doložky
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.06.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby mal spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Pokiaľ je táto podmienka splnená, nemožno sa dovoľávať bez ďalšieho neplatnosti takejto doložky. Nie je pritom rozhodujúce, či spotrebiteľ vyznačil súhlas s doložkou vedome alebo z nepozornosti.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ sa žalobou okresnom súde domáhal, aby žalovaný bol zaviazaný vydať mu bezdôvodné obohatenie s úrokom z omeškania z titulu jednostranného zvýšenia úrokovej sadzby zo strany žalovaného v súvislosti s úverom poskytnutým sťažovateľovi na základe zmluvy o úvere a jej dodatkov, ku ktorému malo dôjsť aplikovaním neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej úverovej zmluve zo strany žalovaného.</p> <p>Sťažovateľ sťažnosť odôvodňoval tým, že v žalobe namietal bod 14.4 úverovej zmluvy, obsahujúci rozhodcovskú doložku, podľa textu ktorej by vzájomné spory medzi zmluvnými stranami mal riešiť výlučne rozhodcovský súd. Túto doložku sťažovateľ považoval za neplatnú, pretože v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy) sa za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve považuje ustanovenie, ktoré v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa vyžaduje, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.</p> <p>Žalovaný namietol nedostatok právomoci okresného súdu práve s poukazom na doložku a žiadal, aby tento konanie zastavil. Okresný súd, považujúc rozhodcovskú doložku za neplatnú, rozhodol medzitýmnym rozsudkom tak, že základ nároku sťažovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného je daný. Žalovaný podal proti medzitýmny rozsudok odvolanie a rozsudkom krajského súdu bol medzitýmny rozsudok potvrdený. Na základe dovolania žalovaného odôvodneného tým, že v danej veci bolo rozhodnuté o veci nepatriacej do právomoci súdov, najvyšší súd rozsudky súdov oboch nižších</p>

	inštancii zrušil a konanie zastavil.
z odôvodnenia	<p>Treba zdôrazniť, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení primárne zaoberal otázkou právomoci ako základnou procesnou podmienkou konania a i keď konanie pred všeobecným súdom bolo začaté za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), najvyšší súd v zmysle § 470 ods. 1 CSP posudzoval otázku právomoci súdu v danom spore podľa predpisov platných v čase podania dovolania, t. j. podľa ustanovení Civilného sporového poriadku, a z obsahu spisu zistil, že žalovaný námietku nedostatku právomoci súdu uplatnil v súlade s § 5 CSP, podľa ktorého na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí, súd skúma, či sa spor nemá prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní.</p> <p>Podľa § 6 ods. 1 CSP ak súd na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone zistí, že spor sa má prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní, konanie zastaví [do 30. júna 2016 upravoval túto alternatívnu zúženú právomoc všeobecných súdov § 106 OSP, pričom dikcia oboch ustanovení sa zásadne nelíši (pozn.)].</p> <p>Základnou podmienkou právomoci rozhodcovského súdu v spore konať a rozhodovať je platnosť rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi sporovými stranami (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), že spory z daného právneho vzťahu bude prejednávať a rozhodovať rozhodcovský súd.</p> <p>V danom prípade bolo obsahom spisového materiálu nesporne preukázané, že zmluvou o poskytnutí úveru č. 02/742/08 z 29. decembra 2008 bol žalobcovi poskytnutý úver do výšky 2 000 000 Sk (66 387,84 €) na budúcu kúpu nehnuteľnosti. Súčasťou bodu 14.4 uvedenej zmluvy je vyhlásenie sťažovateľa, že prijíma návrh rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorej vzájomné spory, ktoré medzi zmluvnými stranami vznikli v súvislosti s úverovou zmluvou, je príslušný prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk, a zároveň bola sťažovateľovi daná možnosť vyznačením označeného políčka vyjadriť nesúhlas s uvedeným návrhom rozhodcovskej zmluvy, keď by vzájomné spory v súvislosti s úverovou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Sťažovateľ nesúhlas s návrhom rozhodcovskej zmluvy v označenom políčku nevyznačil.</p> <p>Pre účely overenia opodstatnenosti námietok vznesených sťažovateľom sa ústavný súd oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Najvyšší súd, tak ako je už podrobnejšie uvedené nielen v sťažnosti, ale aj v bode 10 tohto nálezu, považoval rozhodcovskú doložku za platnú a nespĺňajúcu znaky neprijateľných podmienok a nevyvolávajúcu nerovnováhu medzi stranami sporu, a teda nespôsobilú viesť k značnej procesnej nevýhode jednej z procesných strán. Tiež zdôraznil sťažovateľovu možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z úverovej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, ktorú sťažovateľ nevyužil. K tomuto záveru najvyššieho súdu ústavný súd považuje za potrebné dodať, že nie je rozhodujúce, či tak sťažovateľ urobil vedome alebo z nepozornosti.</p> <p>Ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov pre zrušenie rozhodnutí súdov prvej i druhej inštancie a zastavenie konania, pričom nezistil, že by tieto závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pretože sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené. V danom prípade nič nenasvedčuje tomu, že by bol sťažovateľovi odopretý prístup k súdu.</p>

Podľa § 48 ods. 1 CSP ak senát najvyššieho súdu pri svojom rozhodovaní dospeje k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, postúpi vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu. V uznesení o postúpení veci odôvodní svoj odlišný právny názor.

Otázkou postúpenia veci veľkému senátu sa už zaoberal aj najvyšší súd, ktorý v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2017 pod č. 17 judikoval, že *«výskyt rozdielnych rozhodnutí v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (viď m. m. nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 51/2014). Aj v rozhodovacej praxi senátov najvyššieho súdu môže byť niekedy riešenie interpretačných a aplikačných problémov (odstraňovanie nejednotnosti) spojené s procesom postupného zjednocovania názorov, v počiatkových fázach ktorého nie je vylúčená možnosť výskytu rozhodnutí spočívajúcich na odlišných alebo až protichodných názoroch. Postúpenie veci veľkému senátu podľa § 48 ods. 1 CSP nie je na voľnej úvahe trojčlenného senátu. Na druhej strane to ale neznamená, že trojčlenný senát musí postúpiť vec veľkému senátu najvyššieho súdu pri každom nestotožnení sa s názorom vyjadreným už skôr v inom rozhodnutí niektorého trojčlenného senátu. I keď by doslovné znenie tohto ustanovenia mohlo zväzdať a viesť k záveru, že postúpenie veci veľkému senátu je v takom prípade bezpodmienečnou povinnosťou trojčlenného senátu (viď slovo „postúpi“, teda nie „môže postúpiť“), nie je to tak. Právnu úpravou, ktorá je obsiahnutá v § 48 ods. 1 CSP, sa sledoval cieľ pokryť v praxi prípady, v ktorých (trojčlenný) senát najvyššieho súdu dospeje k záveru, že je dôvod na zmenu (na odklonenie sa od konštantnej línie rozhodovania). Senát, ktorý dospeje k tomuto záveru, je povinný postúpiť vec veľkému senátu. Na druhej strane ale účelom tohto ustanovenia bezpochyby nie je to, aby bola veľkým senátom posudzovaná správnosť názoru trojčlenného senátu, podľa ktorého nie je dôvod na zmenu doterajších právnych náhľadov a rozhodovacej praxe ustálenej v minulosti prijatím judikátu (alebo stanoviska) publikovaného v Zbierke. Trojčlenný senát, ktorý zastáva tento názor, nie je povinný postúpiť vec veľkému senátu. Samozrejme, pokiaľ ešte v určitej právnej otázke nedošlo k prijatiu (publikovaniu) stanoviska alebo judikátu, prípadne ešte nebolo vydané rozhodnutie veľkého senátu, má povinnosť postúpiť vec veľkému senátu ten trojčlenný senát najvyššieho súdu, ktorý sa mieni názorovo odkloniť od skoršieho rozhodnutia iného senátu najvyššieho súdu.»*

Možno prisvedčiť názoru sťažovateľa, že porušenie povinnosti predložiť vec veľkému senátu danej § 48 ods. 1 CSP nie je iba porušením tohto zákonného ustanovenia, ale vzhľadom na čl. 48 ods. 1 prvú vetu ústavy aj pochybením, ktoré má ústavnoprávny rozmer. Z ústavného príkazu, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“, ako jedného z princípov právneho štátu vyplýva, že nerešpektovanie zákona, v akom zložení má byť vec rozhodovaná, predstavuje vo svojich dôsledkoch porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy (obdobne sa vyslovil aj ústavný súd v rozhodnutí II. ÚS 332/2018).

Ak však sťažovateľ ďalej uvádza, že „... je zrejme, že najvyšší súd dospel ohľadne predpokladov posúdenia rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve k odlišnému právnomu názoru, ako bol vyjadrený v rozhodnutiach iných senátov najvyššieho súdu sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo 16. januára 2013 a sp. zn. 4Cdo 210/2012 z 20. decembra 2012, avšak napriek tomu vec nepostúpil veľkému senátu, čím porušil základné právo sťažovateľa vyplývajúce mu z čl. 48 ods.1 ústavy“, s týmto názorom sa nemožno stotožniť.

V prípade rozhodcovských doložiek existuje množstvo rozdielnych skutkových situácií, ktoré vylučujú aplikáciu predošlých záverov dovolacieho súdu na posudzovanú vec. Medzi ne patria najmä: posúdenie totožnosti subjektov rozhodcovskej doložky a ich vzájomného postavenia, vyhodnotenie, kto a z akého dôvodu inicioval uzavretie rozhodcovskej doložky, výklad vôle vrátane

	<p>posúdenia, či a akým spôsobom sa pri uzavretí rozhodcovskej doložky realizovali práva spotrebiteľa rozhodnúť sa, a predovšetkým samotné znenie rozhodcovskej doložky.</p> <p>Ústavný súd v súlade s názorom najvyššieho súdu, ako aj s vyjadrením zúčastnenej osoby je toho názoru, že sťažovateľom uvedené rozhodnutia nie sú odlišným právnym názorom posúdenia rozhodcovskej doložky. Sťažovateľ nebol v skutkových okolnostiach v rovnakom postavení ako spotrebiteľia v už citovaných rozhodnutiach, pretože v napadnutom rozhodnutí najvyšší súd vychádzal pri posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z iných skutkových zistení.</p> <p>V rozhodnutí sp. zn. 6 MCdo 9/2012 zo 16. januára 2013 súd prvej inštancie konštatoval, že „<i>medzi oprávnenou (resp. jej právnou predchodkyňou) a povinným bola dohodnutá rozhodcovská doložka umožňujúca riešiť spory z tejto zmluvy výlučne v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovská doložka bola súčasťou obchodných podmienok formulárovej zmluvy o úvere bez možnosti povinného - spotrebiteľa - ovplyvniť jej obsah, a teda nebola dohodnutá individuálne. Vyslovil záver, že takáto rozhodcovská doložka bola v neprospech povinného, preto bola neprijateľná. Povinný totiž mohol buď len odmietnuť zmluvu ako celok, alebo sa podrobiť všetkým podmienkam poskytnutia úveru, to znamená aj rozhodcovskému konaniu (ak vznikne spor), bez možnosti uplatniť svoje právo žalobou na všeobecnom súde.</i>“.</p> <p>V rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 210/2012 z 20. decembra 2012 súd prvej inštancie konštatoval, že «<i>Nekalú povahu rozhodcovskej doložky súd vyvodil z „obmedzenia“ práva spotrebiteľa (povinného) ako slabšej zmluvnej strany domáhať sa ochrany na všeobecnom súde v Slovenskej republike, pretože rozhodcovská doložka nebola dojednaná so spotrebiteľom individuálne a od spotrebiteľa vyžaduje, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Za hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom súd považoval skutočnosť, že povinný nemal možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť obsah predmetnej zmluvy, keďže jej súčasťou sú aj všeobecné obchodné podmienky, zmluvu mohol buď prijať, alebo odmietnuť ako celok.</i>».</p> <p>V sťažnosťou napadnutom uznesení najvyšší súd dôvodil tým, že žalobcovi (sťažovateľovi) bola daná možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z úverovej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, žalobca (sťažovateľ) však túto možnosť výberu nevyužil a nevyznačením nesúhlasu v predznačenom políčku vyslovil súhlas s príslušnosťou rozhodcovského súdu na prejednávanie a rozhodovanie sporov v súvislosti so zmluvou o úvere a návrh rozhodcovskej zmluvy prijal.</p> <p>Vzhľadom na odlišnosť posúdenia skutkových okolností uzavretia rozhodcovskej doložky, keď v danej veci ani nešlo o rozhodcovskú doložku, ktorá by od spotrebiteľa vyžadovala, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, nemožno hovoriť o odklone od prechádzajúcich rozhodnutí najvyššieho súdu, a tým ani o porušení základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu, ktoré malo spočívať v nesplnení si povinnosti konajúceho senátu najvyššieho súdu predložiť vec podľa § 48 ods. 1 CSP veľkému senátu najvyššieho súdu na rozhodnutie.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <p>Ústavnej sťažnosti nevyhovuje.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky:</p>

a iných súdov	II. ÚS 332/2018 Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky: R 3/2017
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	občianske súdne konanie spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-neprijateľné podmienky arbitrážnosť úver-zmluva o úvere

spisová značka	IV. ÚS 631/2018
populárny názov	účinky insolvenčného konania medzi čl. štátmi
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.07.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Insolvenčné konania sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto insolvenčné konanie začalo (lex fori concursus). Týmto rozhodujúcim právom sa tiež riadia aj účinky insolvenčného konania. Tieto kolízne normy majú platiť pre hlavné insolvenčné konanie, ako aj pre vedľajšie insolvenčné konania. Účinky insolvenčného konania na prebiehajúce súdne konanie, ktorého predmetom je majetok alebo právo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takéto súdne konanie prebieha (lex fori processus). Ak súdne konanie, ktorého predmetom je majetok podliehajúci insolvenčnému konaniu, prebieha v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom sa začalo insolvenčné konanie, účinky insolvenčného konania na prebiehajúce súdne konanie sa nebudú spravovať podľa legis fori concursus, ale budú sa riadiť právnym poriadkom členského štátu, v ktorom prebieha súdne konanie (lex fori processus). Právo členského štátu, v ktorom prebieha súdne konanie, upravuje, či sa dané konanie preruší, zastaví alebo sa v ňom pokračuje.
skutkový stav a základné fakty	Sporové strany uzavreli 27. mája 2010 zmluvu o sprostredkovaní podľa § 642 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“). Predmetom konania pred všeobecnými súdmi je nárok žalobcu (sťažovateľky) na zaplatenie sumy 128 763,63 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne plynúcim od 11. februára 2011 do zaplatenia a na zmluvnú pokutu vo výške 1 199 800 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne plynúcim od 8. novembra 2010 do zaplatenia a na trovy konania na základe uvedenej zmluvy o sprostredkovaní z 27. mája 2010. Podľa § 642 a nasl. Obchodného zákonníka „ide o rámcovú zmluvu, ktorá upravovala podmienky vzniku nároku žalobcu na províziu v prípade uzatvorenia vopred neurčitého množstva EPC zmlúv zo strany žalovaného.“ Krajský súd v Bratislave vydal sťažovateľkou napadnutý rozsudok vo veci

	<p>samej dňa 21.6.2018 a to napriek tomu, že dňa 18.5.2013 bol vyhlásený konkurz na účastníka konania, teda na žalovaného so sídlom v Maďarskej republike, v zmysle Nariadenia Rady ES č. 1346/2000 o konkurznom konaní (ďalej len „Nariadenie č. 1346/2000“), pričom účinky vyhlásenia konkurzu sa týmto dňom v zmysle článku 16 ods. 1 a článku 17 ods. 1 Nariadenia č. 1346/2000 uznávajú aj na Slovensku. V zmysle ustanovenia článku 15 Nariadenia č. 1346/2000 účinky konkurzného konania na neuzavretý súdny proces, ktorého predmetom je majetok alebo právo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takýto súdny proces prebieha, teda keďže konanie prebieha na území Slovenskej republiky, účinky vyhlásenia konkurzu určuje právny poriadok Slovenskej republiky.</p> <p>Krajský súd v Bratislave teda nesprávne aplikoval a interpretoval právny predpis, ak vyvodil, že pokiaľ na území Slovenskej republiky nebolo začaté vedľajšie konkurzné konanie a nachádza sa tu organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby, ktorá je v Maďarsku v postavení úpadcu, nevzťahujú sa na organizačnú zložku účinky hlavného konkurzného konania, pretože mohlo byť vyhlásené vedľajšie konkurzné konanie. Uvedená interpretácia je zjavne arbitrárna, svojvoľná.</p> <p>Interpretácia a aplikácia právnych predpisov Krajským súdom je podľa sťažovateľky nezlučiteľná s Ústavou Slovenskej republiky a že rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave bolo svojvoľné a zjavne arbitrárne a že jeho vydaním došlo k zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018</p> <p>Podľa § 172 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) na konkurzné konanie s cudzím prvkom sa vo vzťahu k členským štátom Európskej únie alebo zmluvným štátom Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „členský štát“) použijú ustanovenia tohto zákona, ak osobitný predpis neustanovuje inak.</p> <p>Týmto osobitným predpisom je nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní [Ú. v. L 160, 30. 6. 2000, s. 1 (ďalej aj „nariadenie o konkurznom konaní“)]. Podľa § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi.</p> <p>Na cezhraničné insolvenčné konania, ktoré sa začali pred 26. júnom 2017, sa vo vzťahu k členským štátom Európskej únie prednostne aplikuje osobitný predpis, ktorým je nariadenie o konkurznom konaní. Nariadenie o konkurznom konaní je všeobecne záväzné a priamo aplikovateľné na našom území podľa čl. 7 ods. 2 ústavy a čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Ak nariadenie nestanovuje inak, použijú sa na cezhraničné insolvenčné konania na území Slovenskej republiky vo vzťahu k členským štátom ustanovenia zákona konkurze a reštrukturalizácii. Nariadenie o konkurznom konaní si kladie za cieľ zlepšiť fungovanie insolvenčných konaní s cezhraničnými účinkami. Cudzí prvok súvisí s tým, že prevádzkareň dlžníka alebo aspoň jeden z veriteľov sa nachádzajú na území iného členského štátu Európskej únie, ako je centrum hlavných záujmov dlžníka, a centrum hlavných záujmov dlžníka sa musí nachádzať na území Európskej únie.</p> <p>Hlavné insolvenčné konanie je podľa čl. 3 ods. 1 nariadenia o konkurznom</p>

konaní charakterizované ako insolvenčné konanie začaté v členskom štáte, v ktorom sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Hlavné insolvenčné konanie má univerzálny rozsah a jeho cieľom je obsiahnuť všetok majetok dlžníka (zásada univerzality). Skutočnosť, že cieľom hlavného insolvenčného konania je obsiahnuť všetok majetok dlžníka, znamená, že hlavné insolvenčné konanie sa vzťahuje aj na majetok nachádzajúci sa v iných členských štátoch, ako je štát, kde sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Účinky hlavného insolvenčného konania sa spravujú právnym poriadkom toho členského štátu, na území ktorého sa toto hlavné insolvenčné konanie začalo (lex fori concursus primariae). Týmto právnym poriadkom sa spravujú hmotnoprávne, ako aj procesnoprávne účinky insolvenčného konania. Nariadenie o konkurznom konaní je založené na pravidle, že proti dlžníkovi je možné začať len jedno hlavné insolvenčné konanie. Účinky tohto hlavného insolvenčného konania sa vzťahujú na všetky členské štáty, v ktorých sa nariadenie o konkurznom konaní uplatňuje (zásada univerzality). To znamená, že v ostatných členských štátoch vyvoláva rozhodnutie o začatí insolvenčného konania rovnaké právne účinky ako podľa práva členského štátu, v ktorom sa insolvenčné konanie začalo.

Medzi základné zásady, na ktorých je budované nariadenie o konkurznom konaní, patrí okrem zásady univerzality a teritoriality aj zásada automatického uznávania insolvenčných konaní. Podstata zásady automatického uznávania insolvenčných konaní spočíva v tom, že každé rozhodnutie o začatí insolvenčného konania vynesené súdom členského štátu, sa automaticky uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch. Z rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vyplýva, že zásada vzájomnej dôvery umožnila členským štátom vzdať sa svojich vnútroštátnych pravidiel o uznávaní a výkone v prospech zjednodušeného mechanizmu uznávania a výkonu rozhodnutí vydaných v rámci insolvenčných konaní [rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) vo veci C-444/07 – MG Probud Gdynia z 21. januára 2010, Zb. s. I-417, ECLI:EU:C:2010:24, bod 28; rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) vo veci C-341/04 –Eurofood IFSC z 2. mája 2006, Zb. s. I-3813, ECLI:EU:C:2006:281, bod 40]. Automatické uznávanie znamená, že účinky spojené s konaniami uskutočnenými podľa práva členského štátu, v ktorom sa začalo konanie, sa vzťahujú na všetky ostatné členské štáty. Rozhodnutie o začatí hlavného insolvenčného konania vydané v jednom členskom štáte vyvoláva v ostatných členských štátoch rovnaké účinky. Rozhodnutia o začatí insolvenčného konania sa v ostatných členských štátoch uznávajú bez nutnosti splnenia akýchkoľvek ďalších formalít. To znamená, že nie je potrebné, aby prebehlo osobitné konanie, v ktorom by došlo k uznaniu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania v inom členskom štáte. Nevyžaduje sa žiadne rozhodnutie orgánu iného členského štátu o uznaní insolvenčného konania. Podmienkou uznania nie je ani uverejnenie oznámenia, ani registrácia rozhodnutia o začatí insolvenčného konania vo verejnom registri vedenom v inom členskom štáte. Keďže na uznanie rozhodnutia o začatí insolvenčného konania vydaného súdom členského štátu sa nevyžaduje splnenie žiadnych ďalších formálnych požiadaviek, rozhodnutie o začatí insolvenčného konania vynesené súdom členského štátu sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinky v štáte, v ktorom sa insolvenčné konanie začalo. Rozhodnutie o začatí insolvenčného konania spôsobuje rovnaké účinky v ostatných členských štátoch v tom istom okamihu ako v členskom štáte, v ktorom bolo vydané.

Pokiaľ prebieha hlavné insolvenčné konanie vo vzťahu k určitému dlžníkovi, nemožno začať žiadne iné hlavné insolvenčné konanie, ale len vedľajšie insolvenčné konanie. Nariadenie o konkurznom konaní umožňuje začať vedľajšie insolvenčné konanie, ktoré prebieha paralelne s hlavným insolvenčným konaním. Zásada univerzality je čiastočne modifikovaná zásadou teritoriality. Zásada teritoriality spočíva v tom, že súbežne s hlavným insolvenčným konaním je možné začať aj tzv. vedľajšie insolvenčné konanie v inom členskom štáte ako v tom, kde má dlžník centrum svojich hlavných záujmov. Vedľajšie insolvenčné konanie sa môže začať v členskom štáte, v ktorom má dlžník prevádzkareň. Vedľajšie insolvenčné konanie je teritoriálne

obmedzené. Zásada teritoriality sa prejavuje v tom, že na rozdiel od hlavného insolvenčného konania účinky vedľajšieho insolvenčného konania sú obmedzené len na majetok dlžníka, ktorý sa nachádza na území členského štátu, kde sa nachádza prevádzkareň dlžníka. Vedľajšie insolvenčné konanie sa riadi právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa začalo vedľajšie insolvenčné konanie (lex fori concursus secundariae). Nariadenie o konkurznom konaní nestanovuje povinnosť začať vedľajšie insolvenčné konanie, ale upravuje len možnosť jeho začatia. Správca ustanovený v hlavnom insolvenčnom konaní nemá povinnosť podať návrh na začatie vedľajšieho insolvenčného konania v členských štátoch, kde je umiestnená prevádzkareň dlžníka. Je to jeho právo.

Nariadenie o konkurznom konaní obsahuje vo svojich ustanoveniach kolízne normy, ktoré upravujú tzv. insolvenčný štatút. Zoznam oblastí patriacich do rozsahu pôsobnosti lex fori concursus nie je taxatívny. Vyplýva to zo samotného znenia čl. 7 ods. 2 nariadenia o konkurznom konaní, a to konkrétne z použitia formulácie „najmä“. Platí všeobecná zásada, že insolvenčné konania sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto insolvenčné konanie začalo (lex fori concursus). Týmto rozhodujúcim právom sa tiež riadia aj účinky insolvenčného konania. Tieto kolízne normy majú platiť pre hlavné insolvenčné konanie, ako aj pre vedľajšie insolvenčné konania. Lex fori concursus upravuje aj účinky insolvenčného konania na trvanie existujúcich zmluvných vzťahov dlžníka (napr. upravuje, či je možné vypovedať zmluvy uzavreté dlžníkom pred začatím insolvenčného konania alebo od nich odstúpiť, či vyhlásením konkurzu zanikajú dohody o splnomocnení) a účinky insolvenčného konania na konania iniciované jednotlivými veriteľmi (to znamená, či sa exekúcia proti povinnému dlžníkovi prerušuje alebo zastavuje) s výnimkou prebiehajúcich súdnych konaní, pre ktoré platí výnimka z lex fori concursus podľa čl. 15 nariadenia o konkurznom konaní. Účinky insolvenčného konania na prebiehajúce súdne konanie, ktorého predmetom je majetok alebo právo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takéto súdne konanie prebieha (lex fori processus). Ak súdne konanie, ktorého predmetom je majetok podliehajúci insolvenčnému konaniu, prebieha v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom sa začalo insolvenčné konanie, účinky insolvenčného konania na prebiehajúce súdne konanie sa nebudú spravovať podľa legis fori concursus, ale budú sa riadiť právnym poriadkom členského štátu, v ktorom prebieha súdne konanie (lex fori processus). Právo členského štátu, v ktorom prebieha súdne konanie, upravuje, či sa dané konanie preruší, zastaví alebo sa v ňom pokračuje (BĚLOHLÁVEK, A. J. Evropské a mezinárodní insolvenční právo. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2007; ĐURICA, M. Konkurzní právo na Slovensku a v Európskej únii. 3. vydanie. Bratislava : Eurokódex, 2012; MAHDALOVÁ, S. Evropské insolvenční právo – aktuální trendy, výzvy a budoucnost. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2016. 147 s.; Spisy PF MU, řada teoretická, Editio Scientia, sv. č. 572; SUDZINA, M. Insolvenčné konania podľa Nariadenia o insolvenčnom konaní. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2018. 398 s. ISBN 978-80-8152-614-5.).

K namietanému porušeniu práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, „čl. 1 a čl. 1 ods. 1“ dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala aj porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu. K porušeniu označených práv došlo podľa sťažovateľky tak, že jej vznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie, ktorý by nemusela uhradiť, pretože s ohľadom na nezáujem správcu by podľa jej názoru v konečnom dôsledku došlo k zastaveniu predmetného súdneho konania.

K uvedeným argumentom sťažovateľky ústavný súd uvádza, že nie je možné s určitosťou predpokladať, ako by všeobecný súd rozhodol konečným rozhodnutím, ak by v dôsledku vyhlásenia konkurzu na žalovaného v Maďarskej

republike predmetné súdne konanie bolo zo zákona prerušené. Podľa názoru sťažovateľky by napokon došlo k zastaveniu súdneho konania pre nezáujem zo strany správcu žalovaného pokračovať v tomto súdnom konaní. Ústavný súd konštatuje, že vyhlásenie konkurzu na žalovaného nemá automaticky za následok zastavenie súdneho konania priamo zo zákona, a preto názor sťažovateľky, že by došlo k zastaveniu súdneho konania pre nezáujem správcu žalovaného a následne k vráteniu zaplatených súdnych poplatkov sťažovateľke, je iba v hypotetickej rovine. V tomto štádiu konania nie je možné predpokladať, či by všeobecný súd predmetné súdne konanie zastavil alebo žalobu sťažovateľky zamietol.

Vychádzajúc z uvedeného posúdenia, ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu je arbitrárny, čo zakladá ústavnú neudržateľnosť takéhoto rozhodnutia. Krajský súd v napadnutom rozsudku nesprávne interpretoval ustanovenia nariadenia o konkurznom konaní, čo odporuje obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že vzhľadom na vyhlásenie konkurzu na žalovaného, 18. mája 2013 je v danom prípade potrebné v súlade s § 172 zákona o konkurze a reštrukturalizácii aplikovať nariadenie o konkurznom konaní (nariadenie č. 1346/2000). Konkurz vyhlásený na spoločnosť žalovaného má charakter hlavného insolvenčného konania. Jeho účinky sa vzťahujú nielen na územie Maďarskej republiky, ale na všetky členské štáty, v ktorých sa aplikuje nariadenie o konkurznom konaní. Účinky tohto konkurzného konania teda platia aj na území Slovenskej republiky a vzťahujú sa aj na organizačnú zložku umiestnenú na našom území, keďže táto organizačná zložka nemá vlastnú právnu subjektivitu. Na to, aby sa účinky tohto hlavného konkurzného konania vzťahovali aj na organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky, nie je potrebné, aby bolo na našom území začaté vedľajšie insolvenčné konanie proti organizačnej zložke. Správca hlavného insolvenčného konania má právo, nie povinnosť podať návrh na začatie vedľajšieho insolvenčného konania. Maďarský právny poriadok predstavuje lex fori concursus. Týmto právnym poriadkom sa spravujú hmotnoprávne a procesnoprávne účinky konkurzného konania nielen na území Maďarska, ale aj na území Slovenskej republiky, ak nariadenie o konkurznom konaní nestanovuje inak. Nariadenie o konkurznom konaní obsahuje výnimku z lex fori concursus – osobitnú úpravu účinkov vzťahujúcich sa na prebiehajúce súdne konania. V súlade s čl. 15 nariadenia o konkurznom konaní, podľa ktorého účinky konkurzného konania na neuzavretý súdny proces, ktorého predmetom je majetok alebo rávo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takýto súdny proces prebieha, je potrebné na otázku prerušenia súdneho konania vedeného na území Slovenskej republiky na krajskom súde pod sp. zn. 4 Cob 84/2015 aplikovať lex fori processus (slovenský právny poriadok), tzn. § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Vzhľadom na to, že nariadenie o konkurznom konaní neobsahuje osobitnú úpravu účinkov na trvanie splnomocnenia advokáta, ktorý zastupuje stranu v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 4 Cob 84/2015, na posúdenie otázky, či splnomocnenie advokáta strany zaniklo, je potrebné aplikovať lex fori concursus, ktorým je maďarský právny poriadok.

	<p>Úlohou krajského súdu preto bude postupovať v konaní v súlade s právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto závere odôvodnenia nálezu.</p> <p>Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu, v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel, pretože vzhľadom na obsah označených práv nepovažoval argumentáciu sťažovateľky za právne relevantnú a opodstatňujúcu prijať záver o porušení označených práv.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018 porušené boli.</p> <p>Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018 zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	arbitrážnosť konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie

spisová značka	I. ÚS 82/2019
populárny názov	Rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby
sudca spravodajca	Mojmír Mamojka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	25.06.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Z práva na spravodlivé súdne konanie (v rozsahu jeho aplikovateľnosti na konanie o osobnej slobode) a z toho vyplývajúcich práv na obhajobu a na povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami strán možno vyvodiť, že rozhodovaním krajského súdu o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o ponechaní vo väzbe bez toho, aby mal krajský súd k dispozícii podané písomné doplnenie odôvodnenia sťažnosti, má za následok porušenie základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu vzatý do väzby pre zločin ublíženia na zdraví spáchaného formou spolupáchateľstva. Následne sťažovateľ prostredníctvom ustanoveného obhajcu podal na okresnej

	<p>prokuratúre žiadosť o prepustenie z výkonu väzby (ďalej len „žiadosť“). Žiadosť nebola zo strany prokurátora okresnej prokuratúry vyhovená a spolu s obžalobou bola 22. októbra 2018 doručená okresnému súdu. Senát okresného súdu o žiadosti a o ďalšom trvaní väzby rozhodol uznesením sp. zn. 6 T 116/2018 zo 7. novembra 2018 tak, že sťažovateľa ponechal vo väzbe. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu, podali sťažovateľ a jeho ustanovený obhajca priamo do zápisnice sťažnosť, ktorej bližšie dôvody uviedol sťažovateľ prostredníctvom ustanoveného obhajcu v písomných dôvodoch okresnému súdu doručených 12. novembra 2018.</p> <p>Krajský súd napadnutým uznesením na neverejnom zasadnutí zamietol sťažovateľovu sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu</p> <p>Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočívala v namietanom porušení základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru. K ich porušeniu malo zo strany krajského súdu dôjsť tým, že krajský súd napadnutým uznesením krajského súdu rozhodol o sťažovateľovej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o jeho ponechaní vo väzbe bez toho, aby mu bolo doručené sťažovateľom doplnené písomné odôvodnenie sťažnosti, ktoré sťažovateľ okresnému súdu doručil 12. novembra 2018, pričom krajský súd spisový materiál postúpil krajskému súdu 8. novembra 2018, a tým, že krajský súd v napadnutom uznesení krajského súdu, resp. v jeho výrokovej časti, nerozhodol o alternatívnom návrhu sťažovateľa nahradiť jeho väzbu písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj príloh k nej pripojených vyplýva, že písomné odôvodnenie sťažnosti sťažovateľa, ktorým doplnil podanú tzv. „bianco sťažnosť“, ktorú podal priamo na verejnom zasadnutí 7. novembra hneď po vyhlásení uznesenia okresného súdu, bolo okresnému súdu prostriedkami elektronickej komunikácie doručené 12. novembra 2018 o 17.48 h, teda preukázateľne pred vydaním napadnutého uznesenia krajského súdu. Z obsahu spisu krajského súdu, ako aj z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu je zrejmé, že v čase rozhodovania krajský súd nemal písomné doplnenie sťažnosti sťažovateľa k dispozícii, a teda pred vydaním napadnutého uznesenia krajského súdu nebol oboznámený s argumentáciou sťažovateľa. Zároveň z obsahu spisu nevyplýva ani skutočnosť, že by krajský súd vykonal pred vydaním napadnutého uznesenia krajského súdu zisťovanie na okresnom súde, či sťažnosť sťažovateľa nebola doplnená o jej dôvody.</p> <p>Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky tu uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4, no určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 (II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013).</p> <p>Právo obvineného na obhajobu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru treba považovať nepochybne aj za súčasť konania o väzbe. Treba ho teda považovať za súčasť procesných práv obvineného aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na obhajobu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby uplatnenie práva na obhajobu v konaní o väzbe sa obvinenému reálne umožnilo (II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013).</p> <p>Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993). Osoba vo väzbe musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti (II. ÚS 18/2013, III. ÚS 198/05, II. ÚS 266/2013).</p> <p>Na základe uvedeného možno konštatovať, že z práva na spravodlivé súdne</p>

konanie (v rozsahu jeho aplikovateľnosti na konanie o osobnej slobode) a z toho vyplývajúcich práv na obhajobu a na povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami strán možno vyvodit', že rozhodnutím krajského súdu o sťažnosti sťažovateľa bez toho, aby mal krajský súd k dispozícii písomné doplnenie odôvodnenia sťažnosti, došlo k porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru.

K druhej námietke sťažovateľa, že krajský súd vo výrokovej časti napadnutého uznesenia krajského súdu nerozhodol o alternatívnom návrhu sťažovateľa nahradiť jeho väzbu písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka, ústavný súd poznamenáva, že z napadnutého uznesenia krajského súdu zistil, že neobsahuje výrok o neprijatí návrhu sťažovateľa na nahradenie väzby písomným sľubom obvineného podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu sa k tejto otázke krajský súd vyjadril takto: „... Aj sťažnostný súd si osvojil argumentáciu, že spôsob spáchania skutku, ktorý zvyšuje závažnosť protiprávneho konania obvineného, najmä za sústavného porušovania právnych noriem, spochybňuje písomný sľub obvineného, že povedie riadny život. Spáchanie 16 priestupkov za dobu jedného roka poukazuje na to, že obvinený sa opakovane v krátkych časových reláciách dostáva do rozporu so spoločenskými normami a nerešpektuje ich a to až do takej miery, že sa začalo proti nemu trestné konanie za závažnú trestnú činnosť. Požitie alkoholu pred spáchaním skutku nie je okolnosťou, ktorá by obvinenému poľahčovala, naopak, na požívanie alkoholu možno prihliadať ako na okolnosť, ktorá reálne zvyšuje riziko páchania trestnej činnosti násilnej povahy, ktorej sa mal obvinený v teraz posudzovanom dopustiť. Aj z tohto dôvodu považoval sťažnostný súd záver konajúceho súdu ohľadne nenahradenia väzby písomným sľubom za vecne správny a zákonu zodpovedajúci.“

Ústavný súd uvádza, že podstatnou pre rozhodnutie tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa je posúdenie otázky, či je postačujúce a z ústavnoprávneho hľadiska komfortné, ak sa krajský súd s návrhom sťažovateľa na nahradenie jeho väzby niektorým z inštitútov nahrádzajúcich väzbu vysporiadal len v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu bez toho, aby o tom rozhodol samostatne vo výrokovej časti.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry zaujal názor, že je potrebné individualizovať výrokovú časť rozhodnutia súdu o väzbe, resp. jej ďalšom trvaní, ktorým sa zasahuje do práva na osobnú slobodu zaručeného ústavou i dohovorom, tak aby z nej zjavne vyplývalo, že súd rozhodol o všetkých návrhoch obvineného (sťažovateľa), ktorá vyplýva zo záujmu na zachovaní právnej istoty, ako jedného z atribútov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy (I. ÚS 436/2010).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením krajského súdu boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru.

Ústavný súd však nerozhodol o zrušení napadnutého uznesenia krajského súdu ani o vrátení veci na ďalšie konanie, keďže z vyjadrenia krajského súdu k ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol prepustený z väzby na slobodu. V súčasnosti teda sťažovateľ už nie je vo väzbe, preto už nemožno posudzovať dôvodnosť jeho väzby v minulosti a ani rozhodnúť o jeho prepustení z väzby. O väzbe možno totiž rozhodovať vždy iba s účinkami pro futuro (I. ÚS 88/04, I. ÚS 100/04, I. ÚS 115/07, II. ÚS 108/08) (bod 1 výroku nálezu).

Ústavný súd nálezom rozhodol, že

1. Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu porušené boli.
2. Krajský súd je povinný uhradiť trovy konania...

	3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013 II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013 II. ÚS 18/2013, III. ÚS 198/05, II. ÚS 266/2013
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	väzba-žiadosť o prepustenie práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na osobnú slobodu konanie-kontradiktórnosť

Uznesenie:

spisová značka	I. ÚS 229/2019
populárny názov	Správne súdnictvo
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	04.06.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Charta základných práv Európskej únie čl. 20 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 7 ods. 5 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 3 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 3 Charta základných práv Európskej únie čl. 21 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 14 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 142 ods. 3 Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím čl. 5 ods. 1
analytická právna veta	Príspevok na diétne stravovanie je formou sociálnej pomoci, ktorá predstavuje podporu osobám bez dostatočného príjmu. Ide o súčasť sociálnej záchrannej siete ako garancie minimálneho štandardu, ktorá je stanovená zákonom o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. V kontexte § 2 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia potom peňažný prostriedok na diétne stravovanie, kompenzuje sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia (zvýšené výdavky) s cieľom zmierniť ho alebo prekonať, a to práve a výlučne formou poskytnutia peňažných prostriedkov. Nastavenie stropu (výšky) príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, nad ktorý už nie je možné objektívne konštatovať, že peňažný príspevok bude náležite plniť svoju nosnú kompenzačnú funkciu, pretože potenciálny adresát preukázateľne disponuje takým príjmom, z ktorého sa vie v tomto ohľade zabezpečiť sám, nemožno bez ďalšieho chápať ako diskrimináciu tých osôb, ktoré sú zdravotne ťažko

	<p>postihnuté, no dosahujú vyšší príjem (resp. majú dostatočný majetok). Keďže správny súd nie je skutkovým súdom, v konaní v rámci správneho súdnictva nemôže ani teoreticky dôjsť k prechodu dôkazného bremena na žalovanú stranu, ako to antidiskriminačný zákon predpokladá v sporových konaniach, v ktorých prebieha dokazovanie na ustálenie skutkového stavu. Rozhodovanie súdu v rámci správneho súdnictva teda ani nemožno považovať za antidiskriminačný spor.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach rozhodnutím z 3. augusta 2016 rozhodol o nepriznaní finančného príspevku sťažovateľovi na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie. Správny orgán odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že peňažný príspevok na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia nemožno poskytnúť podľa § 38 ods. 17 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia“), ak príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom. Proti predmetnému rozhodnutiu sa sťažovateľ včas odvolal. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny rozhodnutím z 5. decembra 2016 odvolanie sťažovateľa zamietlo a napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z 3. augusta 2016 potvrdilo. Sťažovateľ vo veci včas podal žalobu o preskúmanie rozhodnutia Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny z 5. decembra 2016. Zároveň podal návrh na prerušenie konania. Krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľa a zároveň zamietol aj jeho návrh na prerušenie konania. Následne podal sťažovateľ aj kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že ju zamietol. Zároveň zamietol aj návrh sťažovateľa na prerušenie konania a predloženie veci ústavnému súdu. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol sťažovateľovi doručený 11. februára 2019.</p> <p>Námietky sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti možno rozdeliť do piatich okruhov: (a) najvyšší súd v konaní o kasačnej sťažnosti nenapravil pochybenie krajského súdu, ktorý sa námietkami sťažovateľa nezaoberal dostatočne, čo malo predstavovať porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru; (b) tvrdenie, že § 38 ods. 17 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia spôsobuje diskrimináciu sťažovateľa, a preto je v rozpore s čl. 5 ods. 1 dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím a taktiež čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 14 dohovoru v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 20, resp. čl. 21 ods. 1 charty; (c) procesné pochybenie spočívajúce v tom, že v rozpore s § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona neprešlo v predmetnom konaní dôkazné bremeno (týkajúce sa preukazovania, že proti sťažovateľovi nepostupoval nediskriminačne) na protistranu sťažovateľa, čím malo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru; (d) najvyšší súd neprerušil konanie na návrh sťažovateľa a nepredložil vec ústavnému súdu na vyslovenie nesúladu sťažovateľom uvedených zákonných ustanovení s ústavou, čo malo mať za následok porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru; (e) neoznámením termínu vyhlásenia rozsudku na emailovú adresu sťažovateľa malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 142 ods. 3 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p><u>III.A K namietanému porušeniu základných práv a princípov podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3, čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základných práv podľa čl. 1 a čl. 3 ods. 1 listiny, základných práv podľa čl. 20 a čl. 21 ods. 1 charty a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím v spojení s čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Sa 3/2017 z 9. júna 2017</u></p>

Z § 29 Správneho súdneho poriadku vyplýva, že konanie na správnych súdoch je jednoinštančné, a teda že proti rozhodnutiam krajských súdov v správnom súdnictve v zásade nie je prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Správny súdny poriadok v § 438 umožňuje podať proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu kasačnú sťažnosť, ktorá predstavuje opravný prostriedok proti rozhodnutiam krajských súdov a ktorá v správnom súdnom konaní nahrádza inštitút odvolania. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol na základe sťažovateľom podanej kasačnej sťažnosti predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom, ktorého výsledkom bolo vydanie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv rozsudkom krajského súdu je podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorého právomoc rozhodnúť o kasačnej sťažnosti sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum porušenia sťažovateľom označených základných práv a práv napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozsudku krajského súdu v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III. B. K. namietanému porušeniu základných práv a princípov podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3, čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 142 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základných práv podľa čl. 1 a čl. 3 ods. 1 listiny, základných práv podľa čl. 20 a čl. 21 ods. 1 charty a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím v spojení s čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžsk 104/2017 z 12. decembra 2018

Základným argumentom v správnej žalobe, s ktorým sa podľa sťažovateľa najvyšší súd vysporiadal nedostatočne, bolo jeho tvrdenie, že ustanovenia § 38 ods. 17, § 41 ods. 12 a § 18 ods. 18 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia spôsobujú jeho diskrimináciu z dôvodu jeho vyššieho príjmu a majetku. Najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku zrozumiteľne a v adekvátnom rozsahu vysporiadal s touto sťažovateľovou argumentáciou a uviedol: „Zavedením podmienky maximálneho príjmu viazaného na násobok sumy životného minima podľa názoru kasačného súdu k neprípustnému zásahu do právnej istoty nedošlo. Takéto kritérium nemožno považovať ani za diskriminačné, keďže sa bez rozdielu týka všetkých osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorých príjem pre jednu plnoletú fyzickú osobu presahuje trojnásobok sumy životného minima podľa osobitného predpisu. Je pritom právom štátu, aby v súlade s čl. 39 ods. 3 Ústavy upravil podrobnosti o práve na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu či v starobe v zákone. Právna úprava v zákone č. 447/2008 Z. z. napriek tomu, že obsahuje limity (z hľadiska príjmu a majetku vo vlastníctve žiadateľa) pre samotný vznik nároku na peňažné príplatky, plne korešponduje prevzatým medzinárodnoprávnym záväzkom... Príspevok na diétne stravovanie však žalobcovi nebolo možné priznať z dôvodu jeho preukázaného príjmu (podľa § 38 ods. 17 zákona č. 447/2008 Z. z.) a tiež z dôvodu vlastníctva majetku nad sumu 39.833 eur (§ 41 ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z.), nakoľko jednak výška príjmu sťažovateľa a jednak aj hodnota jeho majetku, mu objektívne umožňuje, aby si dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vykompenzoval z vlastných finančných zdrojov. Sťažovateľ je v pozitívnom zmysle slova natoľko aktívny a produktívny, že znevýhodnenie, ktoré v oblasti zvýšených výdavkov skutočne reálne má, dokáže (napriek svojmu skutočne ťažkému zdravotnému postihnutiu) prekonať vlastnou zásluhou a vlastným pričinením (resp. zhodnotením vlastného majetku).“ Uvedené najvyšší súd doplnil veľmi vhodne aj poukazom na širší kontext, že príspevok na diétne stravovanie je formou sociálnej pomoci, ktorá predstavuje podporu osobám bez dostatočného príjmu. Teda ide o súčasť sociálnej záchrannej siete ako garancie minimálneho štandardu, ktorá je stanovená zákonom o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. V kontexte § 2 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia potom peňažný prostriedok na diétne stravovanie, o ktorý požiadal aj sťažovateľ, kompenzuje sociálny

dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia (zvýšené výdavky) s cieľom zmierniť ho alebo prekonať, a to práve a výlučne formou poskytnutia peňažných prostriedkov. Nastavenie stropu (výšky) príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, nad ktorý už nie je možné objektívne konštatovať, že peňažný príspevok bude náležite plniť svoju nosnú kompenzačnú funkciu, pretože potenciálny adresát preukázateľne disponuje takým príjmom, z ktorého sa vie v tomto ohľade zabezpečiť sám, nemožno bez ďalšieho chápať ako diskrimináciu tých osôb, ktoré sú zdravotne ťažko postihnuté, no dosahujú vyšší príjem (resp. majú dostatočný majetok), ako sa nesprávne domnieva sťažovateľ (bližšie v bodoch 26 až 36 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu). Ústavný súd sa v tomto smere úplne stotožňuje s takto vyjadreným právnym názorom najvyššieho súdu. Ústavný súd preto konštatuje, že vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa nezistil žiadnu možnosť porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K druhej námietke sťažovateľa, ktorou poukazoval na nesúlad ustanovenia právneho predpisu s označenými základnými právami, resp. princípmi, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v rámci ústavného poriadku Slovenskej republiky (dovtedy, kým ústavný súd v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy nerozhodne inak, pozn.) sa uplatňuje zásada prezumpcie ústavnosti všeobecne záväzných právnych predpisov, čo platí aj vo vzťahu k zákonu o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Inými slovami, postup (a následné rozhodnutie, pozn.) súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa v konaní o jeho ústavnej sťažnosti. Vo vzťahu k sťažovateľom (v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) namietanému nesúladu označených ustanovení zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia s ústavou a s relevantnými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už mnohokrát zdôraznil, že táto otázka sa môže stať len predmetom konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, a to iba v prípade, ak kvalifikovaný návrh na začatie tohto typu konania predloží subjekt, ktorý je k tomu podľa ústavy alebo zákona aktívne legitimovaný (m. m. IV. ÚS 11/04, III. ÚS 262/04, IV. ÚS 199/07, I. ÚS 414/2010, II. ÚS 253/2016, II. ÚS 266/2016, II. ÚS 291/2016, IV. ÚS 470/2018), pričom sťažovateľ ako fyzická osoba k aktívne legitimovaným subjektom nepatrí. Z uvedeného zároveň vyplýva, že ústavný súd v rámci konania o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je oprávnený akýmkoľvek spôsobom rozhodovať o súlade právnych predpisov [porovnaj čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde, resp. čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy a § 74 a nasl. zákona o ústavnom súde]. 46.1 Ústavný súd ešte dodáva, že každé konanie pred ústavným súdom je ústavou koncipované výlučne ako samostatné konanie, a preto platná právna úprava neumožňuje uskutočniť v rámci určitého typu konania aj iný typ konania (konaní) pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 66/01, II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07), t. j. vo veci sťažovateľa v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Tento právny názor má nesporne aj ústavnú relevanciu, keďže v takomto prípade by si senát ústavného súdu, do ktorého pôsobnosti patrí rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (pozri čl. 131 ods. 2 ústavy), prisvojil pôsobnosť vo veci, ktorá je ústavou (pozri čl. 131 ods. 1 ústavy) zverená do pôsobnosti pléna ústavného súdu. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou prisvojovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj m. m. IV. ÚS 50/2010). Vzhľadom na už uvedené by ústavný súd ani po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne nemohol dospieť k záveru o porušení čl. 5 ods. 1 dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 14 dohovoru v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 20, resp. čl. 21 ods. 1 charty napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Nad rámec záverov v predošlom bode vo vzťahu k označeným článkom 20 a 21

ods. 1 charty ústavný súd podotýka, že ustanovenia charty sa vzťahujú na členské štáty len vtedy, ak ich vnútroštátne orgány aplikujú právo Európskej únie. Ústavný súd konštatuje, že v konaní v rámci správneho súdnictva, ktoré bolo ukončené napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, sa neaplikuje právo Európskej únie, a teda ani charta nie je v tomto prípade aplikovateľná. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy (ako aj čl. 14 dohovoru, pozn.), ústavný súd konštatuje, že tento článok má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Ústavný súd v prípade čl. 12 ods. 2 ústavy stabilne judikuje, že tu ide o pozitívny záväzok štátu premietnuť do právneho poriadku tie antidiskriminačné zásady a opatrenia, ktoré uvedený článok obsahuje, a nie je teda priamo aplikovateľný orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch (III. ÚS 51/08, III. ÚS 316/2011). Tretia námietka sťažovateľa sa týkala prechodu dôkazného bremena. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (porov. IV. ÚS 127/2012). Keďže správny súd nie je skutkovým súdom, to znamená, že v konaní v rámci správneho súdnictva nemôže ani teoreticky dôjsť k prechodu dôkazného bremena na žalovanú stranu, ako to antidiskriminačný zákon predpokladá v sporových konaniach, v ktorých prebieha dokazovanie na ustálenie skutkového stavu. Rozhodovanie súdu v rámci správneho súdnictva teda ani nemožno považovať za antidiskriminačný spor. Na zdôraznenie už uvedeného ústavný súd poukazuje aj na § 11 ods. 3 antidiskriminačného zákona, ktorý stanovuje subsidiárnu pôsobnosť Civilného sporového poriadku na konanie v antidiskriminačných sporoch, a nie Správneho súdneho poriadku. V danom prípade preto nemohli byť porušené ani základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vo svojej štvrtej námietke sťažovateľ spochybňoval postup najvyššieho súdu, ktorý prerušil konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b) Správneho súdneho poriadku. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku k uvedenému uviedol: „*O návrhu sťažovateľa, aby konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b) prerušil kasačný súd a aby vec predložil Ústavnému súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o súlade ustanovení § 38 ods. 17, § 41 ods. 12 a § 18 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov s článkom 5 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, kasačný súd rozhodol tak, že ho zamietol, nakoľko ho (tak ako aj krajský súd) nepovažoval za opodstatnený, keďže v kontexte všetkých argumentov uvedených už vyššie (na rozdiel od názoru sťažovateľa) dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre vyvolanie konania o súlade právnych predpisov.*“ Ústavný súd len dopĺňa, že podľa § 100 ods. 1 písm. b) Správneho súdneho poriadku strana v konaní nemá právny nárok, aby konajúce súdy vyhověli jej návrhu na prerušenie konania. K záveru o potrebe prerušenia súdneho konania musí dôjsť samotný konajúci súd (v takomto prípade by rozhodol o prerušení konania aj bez návrhu). K odôvodneniu záveru, že nie sú splnené podmienky pre vyvolanie konania o súlade právnych predpisov, ústavný súd poukazuje na bod 45 tohto uznesenia, v ktorom odkazuje na ústavne súladné vysvetlenie a právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v napadnutom rozsudku. Ani táto námietka preto nebola spôsobilá preukázať porušenie sťažovateľom uvádzaných základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru. Piatou námietkou sťažovateľ poukázal na to, že najvyšší súd mu neoznámil termín verejného vyhlásenia rozsudku na ním uvedenú emailovú adresu. Aj keď sťažovateľ tvrdí, že týmto spôsobom bolo porušené jeho základné právo na verejné vyhlásenie rozsudku a došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, v samotnej argumentácii, ktorú predložil vo svojej ústavnej sťažnosti, nespochybňuje ani skutočnosť, že napadnutý rozsudok bol vyhlásený verejne, a

	<p>ani skutočnosť, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom rozhodol (a teda „konal“, pozn.) o jeho kasačnej sťažnosti. Ústavný súd preto konštatuje, že samotné neoznámenie termínu verejného vyhlásenia rozsudku na sťažovateľom uvedenú emailovú adresu zo strany najvyššieho súdu (pri zohľadnení relevantných okolností prípadu, ako už boli zhrnuté) nie je pochybením, ktoré by dosahovalo takú ústavnoprávnu intenzitu, ktorá by odôvodňovala vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 142 ods. 3 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vo vzťahu k čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 142 ods. 3 ústavy ústavný súd ešte podotýka, že ustanovenia týchto článkov ústavy sú súčasťou základných princípov ústavy a vzhľadom na to nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych konaniach o porušení základných práv a slobôd uvedených v druhej hlave ústavy (m. m. II. ÚS 821/00, I. ÚS 176/07I. ÚS 485/2010).</p> <p>Z už uvedeného je zrejmé, že najvyšší súd v napadnutom konaní, ktoré vyústilo do vydania napadnutého rozsudku, ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy, ich aplikácia bola v súlade s ich účelom a zmyslom, ktoré sledujú, a svoje tvrdenia riadne odôvodnil tak, že tým vytvoril preskúmateľné a odôvodnené rozhodnutie bez akýchkoľvek známok svojvôle. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je z pohľadu už popísaných záverov ústavne udržateľný a neexistuje v tomto smere žiadny dôvod, aby ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil porušenie ústavných práv sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 142 ods. 3 ústavy, jeho práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru, jeho práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 21 ods. 1 charty a jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím v spojení s čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 ústavy. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako +e neopodstatnenú.</p> <p>53. Sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vyslovil aj porušenie čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 3 ústavy, resp. čl. 1 a čl. 3 ods. 1 listiny. V konkrétnej argumentácii v rámci svojej ústavnej sťažnosti žiadny z týchto článkov nepriradil ku konkrétnym námietkam (ústavný súd námietky sťažovateľa zhrnul v bode 43 a rozobral ich v bodoch 45 až 51). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávneho, relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 241/2013, III. ÚS 313/2016, III. ÚS 570/2017). Navyše vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 3 ústavy ústavný súd odkazuje aj na bod 47 tohto uznesenia. Ústavný súd preto musel odmietnuť ústavnú sťažnosť v tejto časti z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].</p> <p>Na zákalde ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>diskriminácia správne súdnictvo-rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov rovnosť, rovnoprávnosť predbežná (prejudiciálna) otázka sťažnosť-kasačná</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 236/2019</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Preddavok na trovy dôkazu</p>

sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	04.06.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3
analytická právna veta	Právnym následkom nesplnenia povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu vyplývajúcej z právoplatného rozhodnutia všeobecného súdu je zásadne nevykonanie dôkazu všeobecným súdom, a nie zastavenie konania.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka, obchodná spoločnosť, ktorá je žalovanou v konaní pred okresným súdom o zaplatenie sumy, namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy uznesením okresného súdu vo výroku o uložení povinnosti sporovej strane zložiť preddavok na trovy dôkazu. Uloženie povinnosti sťažovateľke zložiť preddavok na trovy dôkazu okresný súd odôvodnil tým, že „Vzhľadom na skutočnosť, že súd uznesením ... priznal žalobcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu, rozhodol vo výroku VI. o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť preddavok na trovy dôkazu s poukazom na § 253 ods.2 CSP... Podľa § 253 ods. 2 CSP ak súd ustanoví znalca a strane nebolo priznané oslobodenie od súdneho poplatku, najneskôr spolu s ustanovením znalca uloží povinnosť zložiť preddavok v rozsahu predpokladaných nákladov znaleckého dokazovania.“.
z odôvodnenia	K námietke svojvoľnej aplikácie zákonného ustanovenia o uložení preddavkovej povinnosti ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU

<p>100/2005).</p> <p>Podľa § 236 CSP v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie označenie súdu, ktorý ho vydal, označenie strán a ich zástupcov, označenie prejednávaneho sporu, výrok, stručné odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.</p> <p>Uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania všeobecných súdov, avšak i ono musí obsahovať aspoň stručné odôvodnenie. Citované zákonné ustanovenie vychádzajúce z koncepcie práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zaväzuje súdy k odôvodňovaniu rozhodnutí, však nemôže byť chápané tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument (rozsudok ESLP vo veci Karakasis v. Grécko, zo 17. 10. 2000). V prípade, ak by sa súdne rozhodnutie obmedzovalo iba na samotný výrok bez ďalšieho odôvodnenia, len ťažko by bolo možné považovať konanie, v ktorom bolo vydané, za spravodlivé (rozsudok ESLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Stručná forma odôvodnenia predstavuje predovšetkým objasnenie základných dôvodov, ktoré viedli k prijatiu uznesenia a ktoré sú spôsobilé výrok uznesenia rozumne a preskúmateľným spôsobom vysvetliť.</p> <p>Rozumné a preskúmateľné odôvodnenie výroku uznesenia tak predstavuje základné formulačné pravidlo, kde z osobitostí konkrétneho prípadu budú vyplývať osobitosti odôvodnenia v intenciách právneho posúdenia, t. j. prečo súd na konkrétne skutkové okolnosti aplikoval, resp. zvolil tento procesný postup a rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate uznesenia (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck. 2016. s. 861).</p> <p>Uvedené východiská bol povinný dodržať pri svojom rozhodovaní aj okresný súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či ústavná sťažnosť je alebo nie je opodstatnená.</p> <p>Ako bolo uvedené, napadnutým uznesením okresný súd podľa § 253 ods. 2 CSP uložil povinnosť sťažovateľke zložiť preddavok na trovy dôkazu, „vzhľadom na skutočnosť, že uznesením ...priznal žalobcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu“.</p> <p>„Troy dôkazu predstavujú výdavky, ktoré vznikajú v súvislosti s obstaraním dôkazného prostriedku a vykonaním jednotlivých dôkazov. V niektorých prípadoch zákon vymedzuje, že trovy konkrétneho dôkazu znáša priamo strana, ktorá jeho vykonanie navrhla (napr. trovy spojené s písomnou výpoveďou svedka podľa § 196 ods. 3 CSP). Z hľadiska uloženia preddavkovej povinnosti sú preto relevantné iba trovy takého dôkazu, ktorý môže byť v konaní navrhnutý bez toho, aby musela strana vopred znášať všetky náklady spojené s jeho obstaraním a vykonaním, medzi ktoré patrí aj znalečné, ktoré zahŕňa tarifnú odmenu (hodinová, podielová alebo paušálnu), náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v znení neskorších predpisov. 32.1 Preddavok na trovy dôkazu predstavuje peňažnú sumu, ktorá zodpovedá predpokladaným nákladom spojeným s obstaraním a vykonaním dôkazu. Predpokladané trovy dôkazu musia byť vyčísliteľné v peniazoch. Preddavok určí súd vždy ad hoc, s prihliadnutím na druh a nákladnosť dôkazného prostriedku. V rámci Civilného sporového poriadku znalecké dokazovanie je ex lege obligatórne preddavkované. Preddavková povinnosť zaťažuje vždy tú sporovú stranu, ktorá navrhla vykonanie príslušného dôkazu. Protistrane nemožno uložiť preddavkovú povinnosť v súvislosti s dôkazným návrhom niekoho iného, koho procesný záujem je v kontradikcii. Ak ide o spoločný návrh v tom zmysle, že na vykonaní dôkazu trvajú obidve strany, môže súd preddavkovú povinnosť pomerne rozdeliť, ak to bude vzhľadom na</p>
---

okolnosti prípadu považovať za účelné a hospodárne. Stranu, ktorej bolo riadne priznané oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 254 CSP, nemožno zaťažiť povinnosťou zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania“ (k tomu napr. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck. 2016. s. 904 a 905). 32.2. Civilný sporový poriadok na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“) „už neobsahuje ustanovenie obdobné ustanoveniu § 141 ods. 4 OSP, podľa ktorého platilo, že trovy dôkazov, ktoré neboli kryté preddavkom, hradil štát. Vo výnimočných prípadoch môže súd aplikovať ustanovenie čl. 6 ods. 2 a čl. 4 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku a nariadiť preddavkovanie znaleckého dokazovania zo strany štátu“. (k tomu napr. Horváth, E., Andrášiová, A. Civilný sporový poriadok – komentár. Bratislava : Wolters Kluwer s. r. o., 2015. ISBN 978-80-8168-318-3). Strany musia v súvislosti so znaleckým dokazovaním zohľadniť, že štát vo všeobecnosti neznáša trovy dôkazu vrátane trov znaleckého dokazovania.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu dospel k názoru, že jeho rozhodnutie o uložení povinnosti sťažovateľke zložiť preddavok na trovy dôkazu nie je síce vo vzťahu k aplikácii § 253 ods. 2 CSP presvedčivo odôvodnené a že okresný súd v ňom nie celkom zohľadnil citované východiská ochrany základných práv a slobôd (oboch) strán civilného sporového konania, avšak uvedené zistenie ústavného súdu samo osebe nie je dostatočným dôvodom na to, aby ústavný súd vyslovil porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu a aby napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhoveniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd nepristupuje k vyhoveniu ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi porušením práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07).

Preto aj zákon o ústavnom súde prostredníctvom § 56 ods. 2 písm. g) v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania návrhu na začatie konania (ústavnej sťažnosti) možnosť jeho prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľky a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, a jednak tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim sťažovateľka v návrhu uplatnila, a to v prípade, že návrh prima facie nemá ústavnoprávny rozmer.

Ústavný súd konštatuje, že právnym následkom nesplnenia povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu vyplývajúcej z právoplatného rozhodnutia všeobecného súdu je zásadne nevykonanie dôkazu všeobecným súdom, a nie zastavenie konania.

„Za daných okolností pokračuje súd ďalej v konaní bez vykonania navrhnutého dôkazu, čo môže v konečnom dôsledku viesť k tomu, že strana nebude spôsobilá uniesť v spore dôkazné bremeno. Prípadný procesný neúspech, ktorý môže s takto vzniknutou situáciou bezprostredne súvisieť, predstavuje zásadnú konzekvenciu v právnej sfére dotknutej strany... Ak súd navrhnutý dôkaz nevykoná z dôvodu nesplnenia riadne uloženej preddavkovej povinnosti, neporuší tým základné právo strany na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, keďže tento postup je legitimizovaný konkrétnym zákonným ustanovením (pozri čl. 51 ods. 1 Ústavy SR). V opačnom prípade by bol popretý samotný účel § 253 ods. 3 CSP. Na druhej strane, pokiaľ súd napriek nesplneniu preddavkovej povinnosti dôkaz vykoná, nezaťaží tým konanie procesnou vadou,

	<p>ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takto vykonaný dôkaz má plnohodnotnú dôkaznú silu a nemožno ho považovať za nezákonný alebo neprípustný napriek tomu, že daný postup do určitej miery narúša princíp rovnosti strán.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 907).</p> <p>Nemožno poprieť tvrdenie sťažovateľa, že v rámci sporového konania sa dôsledne uplatňuje princíp zodpovednosti strán za ich vlastnú procesnú aktivitu a za riadne plnenie povinností vyplývajúcich z Civilného sporového poriadku, v danej veci vychádzajúc z predmetu sporu (nezaplatenia ceny za dielo podľa rámcovej zmluvy o dielo č. 15/2009 zo 4. februára 2009), nebolo však možné opomenúť, že zistenie pravosti podpisu na účtovných dokladoch bolo prvoinštančným súdom nariadené na základe uznesenia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15 Cob 195/2015 z 28. júna 2016 a že ide o dôkaz, vykonanie ktorého zjavne nie je len výlučne v záujme žalobcu, keďže sťažovateľka sa v konaní pred všeobecnými súdmi bráni tým, že „v troch prípadoch ceny diela uhradila žalobcovi v hotovosti (faktúry 11, 15, 16/2009)“. Okrem toho zaplatený preddavok predstavuje trovy konania sporovej strany, ktorá preddavok na účet súdu zložila. Za podmienok vymedzených v § 255 a § 256 CSP prizná súd sumu zodpovedajúcu jeho spotrebovanej časti strane ako náhradu trov konania (voči protistrane) a ak by nárok na náhradu trov konania nebol priznaný žiadnej sporovej strane, uloží súd povinnosť nahradiť trovy dôkazu tej z nich, ktorá príslušný dôkaz v konaní navrhla, bez ohľadu na jej oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Z toho je nesporné, že sťažovateľka v prípade úspechu či neúspechu v spore nebude uloženou povinnosťou zložiť preddavok v konečnom dôsledku ukrátená na svojich právach.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	trovy konania dokazovanie-znalecké dokazovanie rozhodnutie-zákonnosť občianske súdne konanie-Civilný sporový poriadok

spisová značka	I. ÚS 246/2019
populárny názov	Bremeno tvrdenia a popretia tvrdenia § 151 CSP
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	11.06.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok. Všeobecný súd nemôže vyvodzovať právne účinky zo zanedbania procesnej povinnosti protistrany poprieť tvrdenia žalobcu, ak žalobca samotný zanedbal svoju povinnosť tvrdenia. Povinnosť strany sporu tvrdiť má pritom kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 CSP – procesné povinnosti a procesné bremená).
skutkový stav a základné	Sťažovateľka bola stranou v konaní vedenom okresným súdom v procesnom

<p>fakty</p>	<p>postavení žalobkyne, ktorá sa žalobou domáhala zaplattenia sumy 110,10 € s príslušenstvom z titulu náhrady hodnoty poskytnutých zariadení ktorá bola uzavretá medzi žalobkyňou ako poskytovateľkou telekomunikačných služieb a žalovanou ako spotrebiteľkou.</p> <p>Okresný súd rozsudkom žalobu zamietol a náhradu trov konania žalovanej nepriznal. Vo veci samej rozhodol okresný súd bez nariadenia pojednávania a za procesnej pasivity žalovanej.</p> <p>Na odvolanie sťažovateľky bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správny napadnutým rozsudkom krajského súdu.</p> <p>Základom ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky s právnym záverom krajského súdu týkajúcim sa posúdenia povinnosti žalovanej uhradiť odmenu za poskytnutú službu a hodnotu poskytnutých zariadení v kontexte jej pasivity v procesnej obrane.</p> <p>Predmetom preskúmania ústavného súdu bol postup krajského súdu v napadnutom konaní a napadnutý rozsudok vydaný v tomto konaní, ktoré sú podľa sťažovateľky neodôvodnené, čím porušujú jej práva zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. V konkrétnostiach sťažovateľka zdôrazňuje, že skutočnosť nepopretia ňou žalovaného nároku zo strany žalovanej dostatočne odôvodňovala nevyhnutnosť aplikácie § 151 CSP. Pokiaľ všeobecný súd v jej veci neaplikoval relevantné ustanovenia Civilného sporového poriadku, potom je jeho postup nepredvídateľný a prekvapivý. Sťažovateľka ďalej argumentuje povinnosťou všeobecného súdu v jej veci nariadiť pojednávanie, keďže bol toho názoru, že jej nárok je sporný. V závere ústavnej sťažnosti argumentuje, že zo strany krajského súdu došlo v napadnutom konaní v dôsledku odklonu od rozhodovacej činnosti v iných totožných veciach aj k porušeniu zásady predvídateľnosti postupu všeobecného súdu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Krajský súd v napadnutom rozsudku zdôraznil, že sťažovateľka si uplatnila nárok na náhradu za poskytnuté a nevrátené zariadenia, a pritom poukázala na príslušné ustanovenia zmluvy, z ktorých vyplýva, že v prípade nevrátenia zariadenia v určenej lehote alebo v prípade vrátenia poškodeného zariadenia je poskytovateľ (sťažovateľka) oprávnený účtovať účastníkovi zmluvnú pokutu v zmysle cenníka a vzniknutú škodu, ktorá presahuje výšku zmluvnej pokuty. V podstatnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu ako vecne správny, tento zdôraznil, že „Ak sa žalobca domáhal náhrady za poskytnuté zariadenia, z čl. V. bod 5 zmluvy vyplýva len povinnosť vydať poskytnuté zariadenia, ale žalobca sa žalobou nedomáha vydania vecí, ale náhrady za poskytnuté veci. Z uvedeného článku ale nevyplýva, že by sa zmluvné strany dohodli na zaplattení protihodnoty za poskytnuté a nevrátené veci (zariadenia). Ak by mala žalovaná zaplatiť hodnotu vecí vyplývajúcej zo záväzku (napr. zmluvy o výpožičke ako to uvádza žalobca aj v odvolaní) takáto dohoda by nemohla byť platná, pretože z § 659 OZ (upravujúci zmluvu o výpožičke) vyplýva, že vypožičavateľ má právo vec po dohodnutú dobu užívať bezplatne. Ak bol uplatnený nárok považovaný za zmluvnú pokutu, súd prvej inštancie správne uzavrel, že žalobca nepreukázal písomnou zmluvou dohodnutú výšku zmluvnej pokuty v zmysle § 544 OZ. Čl. V. bod 5 nemožno považovať za uzavretú písomnú dohodu o zmluvnej pokute, pretože v tomto bode chýba jej výška. Pri zmluvnej pokute nestačí odkaz na cenník, pretože cenník žalovaná nepodpísala a preto nie je splnená písomná forma zmluvy. Navyše žalobca do spisu založil ako dôkaz pripojený k žalobe cenník zmluvných pokút platný od 09.01.2014 (č. l. 14), t. z. nie aktuálny cenník v čase uzatvárania zmluvy 20.09.2010. Ak sa žalobca mienil domáhať zaplattenia dlžnej sumy titulom náhrady škody, mal tvrdiť a preukazovať základné predpoklady pre uplatnenie nároku, za ktoré sa považuje vznik škody, protiprávne konanie žalovanej, zavinenie a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním, čo však ani žaloba, ani jej doplnenie neobsahuje. Súd prvej inštancie tiež správne vyhodnotil, že požadovaná suma, či už zo záväzku, alebo titulom zmluvnej pokuty, alebo náhrady škody nie je vôbec odôvodnená, pretože žalobca ani len netvrdil, či poskytol žalovanej zariadenie nové, alebo použité a ako sa vysporiadal so skutočnosťou, že žalovaná zariadenie tri roky používala a riadne za poskytované služby platila. Nemôže byť v súlade ani s dohodou, ani s</p>

právnymi predpismi, aby odberateľ služby platil rovnakú cenu za nevrátené nové zariadenie alebo použité zariadenie, resp. bez zohľadnenia amortizácie a životnosti zariadenia. Žalobca v odvolaní poukazuje na to, že bežne použité a vrátené zariadenia poskytuje ďalším klientom, preto výšku uplatneného nároku bez riadneho zdôvodnenia nemožno považovať za opodstatnenú.“.
K námietke nevyhnutnosti aplikácie § 151 CSP

Podľa § 150 ods. 1 a 2 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (odsek 1). Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia (odsek 2). V súlade s § 151 ods. 1 a 2 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné (odsek 1). Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné (odsek 2).

Sťažovateľka vyvodzuje nepredvídateľnosť a prekvapivosť postupu v jej veci konajúcich všeobecných súdov z neaplikácie § 151 ods. 1 a 2 CSP. Vo všeobecnosti sa posúdenie otázok, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, odvíja od hmotného práva. Platí pritom, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Bremenom tvrdenia je pritom v korelácii s bremenom popretia tvrdení protistrany (ŠTEVČEK, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 569.). Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak úspešnou byť nemôže. Pokiaľ sa sťažovateľka od žalovanej v napadnutom konaní domáhala zaplatenia sumy 110,10 € s príslušenstvom z titulu náhrady hodnoty poskytnutých zariadení po ukončení zmluvy, bolo jej povinnosťou uviesť tvrdenia o skutočnostiach, z ktorých náhradu hodnoty (škody) požaduje. Ako to z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, ani žaloba a ani jej doplnenie neobsahovali „základné predpoklady pre uplatnenie nároku, za ktoré sa považuje vznik škody, protiprávne konanie žalovanej, zavinenie a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním... požadovaná suma, či už zo záväzku, alebo titulom zmluvnej pokuty, alebo náhrady škody nie je vôbec odôvodnená, pretože žalobca ani len netvrdil, či poskytol žalovanej zariadenie nové, alebo použité a ako sa vysporiadal so skutočnosťou, že žalovaná zariadenie tri roky používala a riadne za poskytované služby platila.“. Z relevantnej citovanej časti napadnutého rozsudku krajského súdu vyplynulo, že sťažovateľkou uplatnený nárok na náhradu škody (hodnoty zariadenia) nebol riadne tvrdený a ani preukázaný. Za tejto procesnej situácie je preto správny záver krajského súdu o tom, že pasivita protistrany (v tomto prípade žalovanej) nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu „priznať akýkoľvek uplatnený nárok“ (citované z napadnutého rozsudku krajského súdu). Vzhľadom na už uvádzané a berúc do úvahy podstatnú skutočnosť zanedbania procesnej povinnosti sťažovateľky tvrdiť, je už na prvý pohľad zjavné, že aplikácia § 151 ods. 1 a 2 CSP bola v okolnostiach prejednávanej veci neopodstatnená. Prejavuje sa tu už zmienená korelácia bremena tvrdenia a bremena popretia tvrdenia protistranou. Všeobecný súd nemôže vyvodzovať právne účinky zo zanedbania procesnej povinnosti protistrany poprieť tvrdenia žalobcu, ak žalobca samotný zanedbal svoju povinnosť tvrdenia. Povinnosť strany sporu tvrdiť má pritom kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 CSP – procesné povinnosti a procesné bremená). Zo všetkých uvedených dôvodov je námietka nevyhnutnosti aplikácie § 151 CSP vo veci sťažovateľky nedôvodná.

K námietke nenariadenia pojednávania

V súlade s § 297 písm. b) CSP pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur. Sťažovateľka dôvodí nevyhnutnosťou nariadenia pojednávania a túto nevyhnutnosť odôvodňuje existenciou „spornosti“ tvrdenia strán, keďže okresný súd žalobkyňou (sťažovateľkou) tvrdený skutkový stav neprevzal za základ rozhodnutia. Uvedené podľa sťažovateľky dostatočne odôvodňovalo nariadenie pojednávania na účely určenia, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré sporné nie sú. Sťažovateľka námietku nenariadenia pojednávania predostrela v odvolacom konaní a krajský súd sa ňou nezaoberal. S prihliadnutím na závery konštatované ústavným súdom vo vzťahu k prvej námietke a odvíjajúce sa predovšetkým od zanedbania povinnosti sťažovateľky ako žalobkyne ňou uplatnený nárok na náhradu škody (hodnoty zariadenia) riadne tvrdiť a preukázať nie je opodstatnená ani námietka nenariadenia pojednávania, resp. nesplnenia zákonných podmienok pre rozhodnutie bez nariadenia pojednávania. Spornosť ako kritérium pre nenariadenie pojednávania sa v súlade s citovaným ustanovením Civilného sporového poriadku týka zisteného skutkového stavu a v konkrétnych okolnostiach veci bola požiadavka nespornosti skutkových tvrdení splnená tým, že žalovaná sa k žalobe sťažovateľky nevyjadřila. Ani námietka nenariadenia pojednávania preto nie je dôvodná.

Navyše ústavný súd zdôrazňuje, že inštitút materiálnej korekcie (na ktorý poukazuje v ústavnej sťažnosti samotná sťažovateľka) nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán a ich povinnosť tvrdiť. Z predloženého napadnutého rozsudku krajského súdu (bod 14) vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa bola okresným súdom pred rozhodnutím vo veci vyzvaná, aby uviedla, „z akého titulu si uplatňuje nárok, resp. od ktorého ustanovenia zmluvy alebo zmluvných podmienok.“. Okresný súd teda inštitút materiálneho korektívu uplatnil a jeho nevyužitím samotnou sťažovateľkou sa táto sama vystavila riziku procesnej sankcie v podobe straty sporu. Ústavný súd síce zistil, že na odvoláciu námietku sťažovateľky o rozhodnutí okresného súdu bez nariadenia pojednávania krajský súd nereagoval vôbec, avšak uvedené procesné pochybenie vo veci sťažovateľky konajúceho krajského súdu nedosahuje v konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci (aj s prihliadnutím na predbežný záver o nedôvodnosti námietky nenariadenia pojednávania, a tým aj splnenia zákonných podmienok pre rozhodnutie bez nariadenia pojednávania) takú intenzitu, ktorá by mala rozhodujúci dosah na sťažovateľkou namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

K námietke odklonu od rozhodovacej činnosti krajského súdu

Sťažovateľka namieta, že v jej veci došlo k odklonu od rozhodovacej činnosti krajského súdu v iných totožných veciach.

V tomto kontexte ústavný súd zdôrazňuje, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. a)] zverené najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych

	<p>predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, III. ÚS 346/05). Vzhľadom na uvedené nie je možné vnímať postavenie ústavného súdu ako orgánu, ktorého úlohou by bolo zjednocovať stanoviská najvyššieho súdu (m. m. I. ÚS 199/07, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09, III. ÚS 197/2011), ako aj rozhodovacia prax všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 152/2011). Navyše od 1. júla 2016 je zabezpečenie jednoty rozhodovania a jednoty judikatúry všeobecných súdov predovšetkým úlohou veľkého senátu najvyššieho súdu (§ 48 CSP). Do týchto kompetencií najvyššieho súdu nemá ústavný súd oprávnenie zasahovať (m. m. IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014). Z uvedených dôvodov ani námietka odklonu od rozhodovacej činnosti krajského súdu nie je dôvodná. Ústavný súd na podklade uvedeného konštatuje, že právne závery krajského súdu sú v napadnutom rozsudku zdôvodnené vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. Krajský súd vo svojom rozhodnutí dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné rozsudok okresného súdu z 21. septembra 2017, ktorým bola žaloba zamietnutá, potvrdiť ako vecne správny. Napadnutý rozsudok krajského súdu nie je možné považovať za arbitrárny ani svojvoľný, keďže ním krajský súd reagoval na všetky relevantné argumenty sťažovateľky a jeho závery sú podľa názoru ústavného súdu logické, argumentačne konzistentné, nepopierajú zmysel a účel aplikovaných noriem platného práva, a preto ich možno za daných skutkových okolností považovať aj za ústavne konformné. Ústavný súd sa po oboznámení s obsahom odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu presvedčil o tom, že sťažovateľka dostala ústavne konformné odpovede v súvislosti s jej námietkami, čo postačuje pre záver, že výhrady sťažovateľky sú zjavne neopodstatnené. Vychádzajúc z uvedeného a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), ústavný súd dospel k záveru, že medzi postupom krajského súdu v napadnutom konaní a napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 33/2010, IV. ÚS 431/2012, IV. ÚS 72/2013) vyhodnotil predmet súdneho konania v tejto konkrétnej veci tak, že ide o vec nižšej významnosti (o tzv. bagateľnú vec). Vychádzal z toho, že ak Civilný sporový poriadok vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi v mimoriadnom opravnom konaní (podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku v prípade bagateľných vecí je v zmysle § 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku neprípustné), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne. Táto skutočnosť totiž už sama osebe zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP</p>	

a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	žaloba-zamietnutie dokazovanie-dôkazné bremeno

spisová značka	I. ÚS 263/2019
populárny názov	Dokazovanie v trestnom konaní
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	11.06.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 49 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Právo na obhajobu v zmysle 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zahŕňa vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. O zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol rozsudkom špecializovaného súdu uznaný vinným zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a z účasti formou pomoci k zločinu neodvedenia dane a poistného a bol za to odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní päť rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Prvostupňové rozhodnutie sťažovateľ napadol odvolaním, na základe ktorého najvyšší súd rozsudkom zrušil vo výroku o vine a treste a sám v trestnej veci rozhodol tak, že sťažovateľa uznal vinným zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a zločinu neodvedenia dane a poistného a za to mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Rozhodnutie najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sťažovateľ napadol mimoriadnym opravným prostriedkom – dovolaním, ktoré najvyšší súd ako súd dovolací uznesením odmietol.</p> <p>Sťažovateľ namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 49 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom špecializovaného súdu a jeho rozsudkom a postupom najvyššieho súdu v konaní a jeho rozhodnutím ku ktorému malo dôjsť nedostatočným odôvodnením prvostupňového rozhodnutia a nezaobraním sa argumentáciou sťažovateľa uvedenou v opravných prostriedkoch proti tomuto rozhodnutiu najvyšším súdom.</p>
z odôvodnenia	<p><u>K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom postupom špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-3 T 4/2013 a jeho rozsudkom z 3. septembra 2014</u></p> <p>Sťažovateľ sa ochrany svojich práv vo vzťahu k rozsudku špecializovaného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, mohol podľa zákona, ktorým sa konanie riadilo, účinne domáhať (a aj sa domáhal) využitím opravného prostriedku (odvolania). V tomto kontexte bol najvyšší súd ako súd druhostupňový povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa, porušenie ktorých v ústavnej sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta. Právomoc ústavného súdu je preto (s ohľadom na znenie čl. 127 ods. 1 ústavy) bezprostredne vo vzťahu k rozsudku a postupu špecializovaného trestného súdu vylúčená.</p>

Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základných práv sťažovateľa rozsudkom špecializovaného súdu č. k. BB-3 T 4/2013-2421 z 3. septembra 2014 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 12/2014 a jeho rozsudkom z 26. februára 2015

Ústavný súd nepovažuje za potrebné ani účelné na tomto mieste opakovať celú podrobnú rozsiahlu argumentáciu uvedenú v odôvodnení označeného rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorá je v konečnom dôsledku sťažovateľovi dobre známa. Z hľadiska požadovanej ústavnoprávnej ochrany základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je dôležitým v súlade s vymedzenou kompetenciou ústavného súdu zistiť, či odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je dostatočné a nevykazuje znaky arbitrárnosti. Najvyšší súd v prvom rade vo vzťahu k osvedčeniu spáchania stíhanej trestnej činnosti odsúdenými (vrátane sťažovateľa) skonštatoval, že na podklade vykonaných a vyhodnotených dôkazov bola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná existencia štruktúrovanej schémy, ktorej jediným dôvodom vzniku a fungovania po dobu takmer dvoch rokov bolo uplatňovanie si nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty z obchodov, ktoré v konečnom dôsledku negovali svoju hospodársku podstatu, a tou bola tvorba reálneho zisku reálnymi ekonomickými aktivitami vyplývajúcimi z reálnych požiadaviek trhu. Odvolací súd doplnil, že nie je možné vytvoriť produkt (v danom prípade „webkarta“), ktorý je ekonomicky buď vôbec, alebo minimálne uplatniteľný, tento produkt vo veľkom nakupovať, naskladňovať a potom vyvážať a pre potreby ďalšieho „otočenia“ tohto tovaru tento doviesť naspäť, opätovne vyviezť a podobne. Poukázal na skutočnosť, že týchto kariet bolo vyrobených v počte 305 000 kusov, ktoré sa potom objavovali v doslova stovkách obchodných transakcií, avšak k reálnemu predaju spotrebiteľovi došlo len v 76 prípadoch prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s., ktorej bol produkt rovnako ponúknutý a distribuovaný, ktorá ho potom komisionálnym spôsobom predávala. Všetky ostatné do reťazca zapojené podnikateľské subjekty tento tovar len kupovali a predávali medzi sebou s daňou z pridanej hodnoty bez toho, aby došlo k predaju tejto karty konečnému spotrebiteľovi, pritom jediným cieľom týchto všetkých obchodných operácií bolo umelo vytvoriť situáciu, že z formálneho a vecného hľadiska vznikol nárok na uplatnenie nadmerného odpočtu u podnikateľských subjektov, ktoré na to boli v reťazci určené. Najvyšší súd pripomenul, že presvedčivosť dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní viedla k tomu, že piati obžalovaní stojaci v hierarchii tejto štruktúrovanej skupiny na rôznych miestach (od najvyšších po najnižšie) sa k spáchaniu tejto trestnej činnosti v plnom rozsahu priznali a jeden obžalovaný urobil vyhlásenie o vine. Odvolací súd prízvukoval, že išlo jednoznačne o riadený proces, pričom do tohto kolobehu nemohol vstúpiť niekto, kto by nemal vedomosť o tom, pre aký účel tento proces prebiehal, čo preukázali nielen výpovede viacerých svedkov, ale o čom svedčila aj samotná podstata týchto obchodov. Vo vzťahu ku konaniu sťažovateľa najvyšší súd uviedol, že tento zadovážením prostriedkov (výstupných faktúr pre firmy uplatňujúce si nadmerný odpočet) umožnil uplatniť si nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty z daňového základu v sume najmenej 2 704 445,28 €, za ktorú nakúpil minimálne 91 614 kusov papierových nosičov produktu typu „webkarta“. Možnosť uplatnenia si nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty teda vyvážajúcim firmám vznikla v sume prinajmenšom 540 889,06 €. K obrane sťažovateľa v odvolacom konaní, že o páchaní trestnej činnosti nemal žiadnu vedomosť, najvyšší súd uviedol, že vykonané dôkazy svedčili o opaku. Sťažovateľ uvedenú schému „začal uplatňovať aj v Českej republike, za čo sa proti nemu vedie samostatné trestné stíhanie (obžaloba Vrchného štátneho

zastupiteľstva v Olomouci z 26. novembra 2012, sp. zn. 4 VZV 11/2011 podaná na Krajskom súde v Ostrave), pričom jeho vedomosť a aktívnu participáciu na tomto skutku páchaného na škodu Finančnej správy Slovenskej republiky potvrdili aj svedkovia“.

Pokiaľ išlo o právne posúdenie skutkov v danej trestnej veci, najvyšší súd precízne, poukazom nielen na prax všeobecných súdov a ich judikatúru, ale aj na judikatúru a zákonnú úpravu iných štátov (Česká republika) a medzinárodné dokumenty (Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu, dokument Európskej únie z 21. decembra 1998 – Joint Action on making it a criminal offence to participate of criminal organization in the Member States of European Union – 98/233 JHA), uviedol, prečo bolo potrebné konanie páchatel'ov právne kvalifikovať tak, ako bolo kvalifikované, ktoré zistenia ho k tomu viedli, na ktoré okolnosti bolo potrebné prihliadať, a teda, že aj konanie sťažovateľa naplnilo zákonné znaky zločineckej skupiny v zmysle § 129 ods. 4 Trestného zákona tak v podobe existencie štruktúr, ako aj v podobe systematického a sústavného páchania zločinu neodvedenia dane a poistného, keďže v období dvoch rokov zločinecká skupina koordinovane dosiahla finančnú výhodu vo výške takmer jedného milióna eur, pritom finančná výhoda vo výške tri a pol milióna eur touto zločineckou skupinou nebola získaná len v dôsledku zásahu štátu prostredníctvom daňových orgánov. Rovnako odvolací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že v posudzovanej veci z hľadiska chápania skutku a jeho jednoty išlo o jeden skutok, pretože konanie, ktoré je prostriedkom k spáchaniu trestného činu druhého, je súčasne súčasťou konania, ktoré znamená uskutočňovanie konania popísaného v skutkovej podstate trestného činu druhého. To platí aj v prípade, keď konanie, ktoré vyvolalo určitý následok závažný z hľadiska trestného práva, muselo najskôr spôsobiť iný následok, bez ktorého by k vyvolaniu druhého následku nedošlo. V danej trestnej veci teda išlo o jednočinný súbeh zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, ktorý je trvácim trestným činom, a zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhej aliney a ods. 4 Trestného zákona, ktorý je pokračovacím trestným činom, pričom z hľadiska právnej teórie takýto jednočinný súbeh nebol v tom čase vylúčený.

Ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na niektoré časti odôvodnenia rozsudku špecializovaného súdu sp. zn. BB-3 T 4/2013 z 3. septembra 2014, keďže sa naňho odvolával aj druhostupňový súd, najmä čo sa týka preukázania naplnenia všetkých znakov skutkovej podstaty stíhaných zločinov. Špecializovaný súd vo vzťahu k obhajobe sťažovateľa o jeho nevedomosti, že by sa dopúšťal trestnej činnosti, uviedol, že najmä vzhľadom na charakter celej siete bolo nielenže priam nemysliteľné, ale doslova nemožné, aby do tohto kolobehu vstúpil ktokoľvek, kto by nemal vedomosť o tom, na aký účel tento kolobeh prebieha. Toto preukazovali nielen výpovede vo veci vypočutých svedkov, ale aj samotná podstata obchodov, keď *«často doslova bezdomovci (osoby závislé na omamných látkach z naozaj slabých sociálnych pomerov - napr. svedkyne , ...) v obrovských sumách dodávajú tovar ďalším či už nárazníkovým firmám alebo firmám v zahraničí. Jednotliví predstavitelia podnikateľských subjektov si neoverujú to, či je produkt na trhu uplatniteľný spôsobom, ako to bolo vyššie uvedené, ale tovar predávajú ďalším subjektom, ktorí sú im „nariadení zhora“ či už , , alebo ďalšími osobami. Jednoducho povedané, takýto obchod musí byť podozrivý každému priemerne vzdelanému človeku.»*.

K obrane sťažovateľa špecializovaný súd ďalej uviedol, že viaceré preukázané okolnosti súvisiace s technickým dokumentovaním priebehu tohto obchodu jeho obranu viacnásobne vyvracajú. Podľa názoru všeobecného súdu však z viacerých dôkazov bolo absolútne zrejmé, že aj do obchodu zapojené zahraničné subjekty vedeli o tom, že ich úlohou je prispieť k umožneniu uplatnenia si nadmerných odpočtov u firiem, ktoré na toto boli určené. Dokladovali to nielen výpovede viacerých svedkov (– dosadený konateľ viacerých zahraničných dovozcov komodity, ale i skúmania zahraničných policajných orgánov, ktorí vo viacerých prípadoch (napr. Slovinsko, Bulharsko) dokumentovali, že subjekty, ktorým mal byť tovar vyvážaný, v konečnom dôsledku neexistujú v tej forme alebo pre ten

účel, ako to bolo obžalovanými z čela hierarchie prezentované (firma a pod.), prípadne boli ovládané spriaznenými osobami informovanými o celi existencie reťazca.

Špecializovaný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia detailne opísal aktivitu páchatel'ov stíhanej trestnej činnosti, teda aj konanie sťažovateľa, a to na základe vykonaným dokazovaním zistených skutočností. Podotkol, že tvrdeniam sťažovateľa zodpovedajúce doklady (príslušné faktúry) v trestnom spise chýbajú, pritom boli vykonané procesné úkony, ktoré by v prípade reálnej existencie ich prítomnosť v spise zabezpečili. Konajúci súd poukázal aj na skutočnosť, že obchodná spoločnosť, ktorej konateľom bol sťažovateľ, konala na základe odporúčaní, ktorý sa k spáchaniu trestnej činnosti priznal. Všeobecný súd poukázal takisto na zvláštne správanie sa sťažovateľa v súvislosti so stíhanou trestnou činnosťou, keď kolobeh tovaru (webkarty) považoval za taký, ktorý jeho firme, mal priniesť zisk a jednoducho mu nebolo „divné“, že aj ním ovládaný podnikateľský subjekt v podstate len posúva distribúciu produktu na ďalšie obchodné spoločnosti, a to bez toho, aby za tento produkt bolo zaplatené. Kredibilitu týchto spoločností pritom neskúmal, poradil mu ich. Keď zistil, že tieto spoločnosti uvedený produkt na trhu neumiestnili, všetky relevantné obchodno-právne transakcie boli „dobropísané s tým, že kartičky mali byť vrátené“. Na takomto spôsobe obchodu sťažovateľ „nevidel nič divné a aj pokiaľ by išlo o na trhu neuplatniteľný produkt, on zdôrazňoval, že v takomto prípade bol uvedený do omylu, nakoľko on chcel reálne s produktom podnikat“.

Obranu sťažovateľa špecializovaný súd považoval za vyvrátenú do všetkých jej dôsledkov, a to vykonaným dokazovaním. Sťažovateľ teda vedel, že je súčasťou reťazca, a vedel i o tom, že tovar sa nenakupoval z toho dôvodu, aby v Českej republike pomocou ďalších distribútorov bol umiestnený na trhu jednotlivým konečným spotrebiteľom. Tieto skutočnosti boli preukázané hlavne výpoveďami svedkov – najmä svedka, svedkyne, svedka a svedka, stručný obsah výpovedí ktorých špecializovaný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol a z ktorých vyplynul záver o nepresvedčivosti obrany sťažovateľa, keď ním prezentovaný spôsob obchodovania bol nielen nelogický, ale v konečnom dôsledku aj nereálny, a každá osoba zúčastnená na takomto kolobehu tovaru musela mať vedomosť o tom, že ide o ekonomicky nezmyselnú činnosť. Bolo tiež zrejme, že obchody reálne neprebegli a sťažovateľ o tomto vedomosť mal.

V závere v súvislosti s uznaním viny sťažovateľa a úpravou skutkovej vety tak, ako bola uvedená v rozsudku, špecializovaný súd zdôraznil, že osoba v postavení sťažovateľa robí obchody spôsobom, ako to on sám prezentoval, nemohla nevedieť, že ide nielen o ekonomicky najvyššiu riskantnú činnosť, ale aj to, že ide o činnosť, ktorá s podnikaním v zmysle jeho zákonných mantinelov nemá nič spoločné. Sťažovateľ bol dôležitou súčasťou celého reťazca, ktorého úlohou bolo vyvolať zdanie, že tovar je reálne vyvážený do zahraničia. Na zdôveryhodnenie celého takto vymysleného procesu sa podieľal aj organizovaním rôznych marketingových aktivít v súvislosti s produktom, avšak tieto mali za úlohu len sťažiť kontrolnú činnosť príslušných finančných a daňových orgánov. Pomocou týchto techník sa len malo vyvolať zdanie, že s produktom typu webkarta sa reálne obchoduje. Ani v tomto prípade však k takémuto reálnemu obchodovaniu nedošlo, pritom scenár, ako bol vymyslený, ani u jedného zo zainteresovaných nedovoľoval záver, že by nemali vedomosť minimálne v základoch o celej štruktúre a cieľoch projektu.

Z týchto skutočností uvedených v napadnutom druhostupňovom rozhodnutí jednoznačne vyplýva, že najvyšší súd ako odvolací súd sa všetkými pre rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti prvostupňovému rozsudku relevantnými právnymi, ako aj skutkovými otázkami zaoberal a dal na ne presvedčivé odpovede.

Ústavný súd je toho názoru, že záver odvolacieho súdu (v spojení so závermi vyplývajúcimi z rozsudku špecializovaného súdu) o vine sťažovateľa zo spáchania stíhanej trestnej činnosti sa opiera o logické a vyčerpávajúce odôvodnenie, ktoré pozostáva z explicitne preukázaných skutkových zistení prameniacych z vykonaného dokazovania a z komplexnej prezentácie relevantnej právnej úpravy a jej výkladu, ktorý ústavný súd kvalifikuje ako dostatočne podrobný, racionálny a zároveň nepopierajúci zmysel a podstatu právnej úpravy.

na ktorú sa konajúce súdy (prvého a druhého stupňa) odvolávajú. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu absolútne presvedčivo osvedčuje, že sťažovateľ svojim konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty stíhaných trestných činov.

Nosnou námietkou aktuálnej ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že v danej trestnej veci konajúce všeobecné súdy nepreukázali úmysel sťažovateľa spáchať trestné činy, za ktoré bol odsúdený.

Najvyšší súd vo svojom rozsudku k otázke preukázania subjektívnej stránky (zavinenia – § 15 Trestného zákona) trestného činu, z ktorého spáchania bol sťažovateľ uznaný vinným, v kontexte jeho námietky konštatoval objektívne preukázanie, že išlo jednoznačne o riadený proces, pričom do tohto kolobehu nemohol vstúpiť niekto, kto by nemal vedomosť o tom, na aký účel tento proces prebiehal, čo preukázali nielen výpovede viacerých svedkov (ktorých súdy riadne konkretizovali), ale o čom svedčila aj samotná podstata týchto obchodov, kde špecifikácia skutkového stavu týkajúca sa protiprávneho konania sťažovateľa bola dostatočne dôkazne podložená. Ústavný súd zastáva názor, že takto prezentovaná argumentácia všeobecného súdu plne zodpovedá základným pravidlám teórie trestného práva a neopodstatňuje žiadnu pochybnosť o preukázaní naplnenia subjektívnej stránky (zavinenia zo strany sťažovateľa) posudzovaného trestného činu ako jeho obligatórneho znaku.

Z odôvodnenia napadnutých rozsudkov (prvého aj druhého stupňa) zreteľne vyplýva dôkazmi preukázané zavinenie sťažovateľa tak, ako ho definuje ustanovenie § 15 Trestného zákona.

Rovnako značne vnímateľným bol záver súdov oboch stupňov, že konanie sťažovateľa umožnilo určitým podnikateľským subjektom uplatniť si v rozpore so zákonom odpočet dane z pridanej hodnoty, a teda sťažovateľ umožnil inému zadovážiť neoprávnený, v tomto prípade finančný prospech. Skutková podstata trestného činu neodvedenia dane a poistného, a takisto skutková podstata trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny s poukazom na § 129 ods. 4 Trestného zákona pritom bezpodmienečne nevyžaduje, aby svojim konaním sťažovateľ zabezpečil majetkový prospech iba alebo aj sebe. Ani v tomto smere nenašli námietky sťažovateľa svoje opodstatnenie.

Podľa názoru ústavného súdu sú úvahy najvyššieho súdu veľmi podrobné, vecné a presvedčivé. Rozhodne nejavia známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sťažovateľ má na vec iný názor, nemôže sama osebe znamenať porušenie jeho označených práv. Pokiaľ sťažovateľ očakával inú odpoveď konajúcich súdov, nezakladá to bez ďalšieho nezákonnosť právoplatného odsudzujúceho rozsudku, a tým ani porušenie označených článkov ústavy a dohovoru. Sťažovateľ pritom nijako nereflektuje na veľmi podrobnú a vecnú argumentáciu najvyššieho súdu vo vzťahu k rozhodujúcim skutkovým zisteniam a ich právnomu posúdeniu.

Vzhľadom na prezentované bol ústavný súd nútený ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 12/2014 a jeho rozsudkom z 26. februára 2015 odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 TdoV 13/2015 a jeho uznesením z 11. februára 2019

Proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 12/2014 z 26. februára 2015 sťažovateľ podal mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd ako súd dovolací v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľ nezdôvodnil okolnosti nasvedčujúce porušenie obhajobných práv. Jeho argumentácia smerovala proti odôvodneniu rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, nepreukázaniu vedomosti o karuselových obchodoch, zmätočnosti skutkových viet, čo sa týka jeho postavenia v zločineckej skupine a účelovosti výpovedí svedkov. Napriek tomu najvyšší súd pripomenul, ako konštantná judikatúra dovolacieho súdu chápe právo na obhajobu v zmysle 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a to, že ide o vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom. Dovolací súd zhodnotil, že sťažovateľ mal v trestnom konaní zvoleného obhajcu, ktorý k obhajobe pristupoval aktívne, zúčastňoval sa výsluchov, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí, podával návrhy a opravné prostriedky, teda dohliadal na uplatňovanie práv sťažovateľa. Orgány činné v trestnom konaní a súdy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práv obvinených (teda aj sťažovateľa) na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý. V tejto súvislosti dovolací súd pochybenia nezistil, a to ani v období medzi vznesením obvinenia a zvolením si obhajcu. V tomto čase síce boli vykonané výsluchy niektorých svedkov, ale títo buď nevypovedali alebo predmetom ich výsluchov neboli skutočnosti týkajúce sa sťažovateľa. K dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorého naplnenie obvinení (vrátane sťažovateľa) videli v absencii dôkazov preukazujúcich konanie, za ktoré boli odsúdení, dovolací súd uviedol, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové. Za skutkové najvyšší súd pritom považuje tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd podľa jeho slov nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Preto podľa jeho názoru námietky obvinených v tomto smere nemohol hodnotiť. Pre dovolací súd bolo rozhodujúce zistenie, podľa ktorého obvinení (teda aj sťažovateľ) spáchali skutok tak, ako to je uvedené v rozhodnutiach súdov nižšieho stupňa, ktoré nemali pochybnosti o ich vine. Dovolací súd pritom nezistil, že by skutky popísané v skutkovej vete boli subsumované pod nesprávne skutkové podstaty trestných činov, neboli trestným činom, alebo išlo o iné trestné činy.

Vo vzťahu k nenaplneniu subjektívnej stránky trestných činov, kladených obvineným za vinu, dovolací súd konštatoval, že ani absenciu úmyslu nie je možné namietat' v rámci dovolacích dôvodov. Aj keď posúdenie naplnenia subjektívnej stránky trestného činu je právnym záverom, tento sa musí zakladať na skutkových zisteniach vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, ktoré nie je dovolací súd v dovolaní oprávnený skúmať. Totožné konštatovanie rezultuje zo súdnej praxe a judikatúry súdov a na podporu tohto tvrdenia citoval z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 5/2010 z 1. júla 2010, uverejneného v časopise Zo súdnej praxe pod poradovým č. 40/2010, a z rozhodnutia, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 19/1971-II.

Pokiaľ išlo o začleňovanie sťažovateľa v skutkových vetách rozsudku na rôzne stupne riadenia, táto skutočnosť podľa dovolacieho súdu neovplyvnila právnu kvalifikáciu skutkov. Bolo preto irelevantné, či mal sťažovateľ stáť na druhom alebo treťom stupni riadenia, keď bol uznaný za vinného ako priamy páchatel'.

	<p>Najvyšší súd ďalej konštatoval, že obsahom dovolaní bolo taktiež rozsiahle posudzovanie výpovedí svedkov, vykonaných dôkazov a polemizovanie so závermi súdov. K tomu uviedol, že takéto námietky, smerujúce k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvinených, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.</p> <p>Napokon dovolací súd nevzhladol ani dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorý uviedol sťažovateľ. Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu najvyšší súd podotkol, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd, opierajúc sa o svoju stabilnú rozhodovaciu činnosť, zdôraznil, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 dohovoru, čomu zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje. Na druhej strane za nezákonnosť podľa dovolacieho súdu nemožno považovať nevykonanie dôkazu, resp. hodnotenie dôkazov zo strany súdu v rozpore s predstavami obvineného. Je plne na úvahe súdu, aby sám rozhodol v okolnostiach prípadu, ktoré dôkazy na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla. Zároveň namietanie rozsahu dokazovania a posúdenia dôkazov podľa predstáv obvineného nespadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.</p> <p>Najvyšší súd však k namietanému dovolaciemu dôvodu uviedol, že sťažovateľ nešpecifikoval dôkaz, ktorý mal byť vykonaný nezákonným spôsobom, pričom dovolací súd v tomto smere pochybenia nezistil. Uvedené svedčí o tom, že dovolací súd sťažovateľom predostreté námietky, ktorými sa snažil preukázať danosť dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, neprijal, avšak náležite na ne reagoval a svoje závery adekvátne odôvodnil. Poukázal na to, že niektoré zo svojich tvrdení sťažovateľ argumentačne žiadnym spôsobom nepodporil [naplnenie dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku – porušenie práva na obhajobu a nezákonne vykonané dôkazy], ale napriek tomu k nim zaujal zodpovedajúce stanovisko, ktoré sťažovateľ síce vníma vo vzťahu k svojej osobe negatívne, avšak v žiadnom prípade ich nemožno hodnotiť ako svojvoľné. Na základe interpretácie dotknutého ustanovenia Trestného poriadku najvyšší súd argumentáciu sťažovateľa o tom, že v trestnom konaní nebol preukázaný jeho úmysel spáchať trestné činy, za ktoré bol odsúdený [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku], síce kvalifikoval ako otázku právneho charakteru, avšak podmienenú zistenými skutkovými závermi, do ktorých nie je dovolací súd ako mimoriadna opravná inštancia oprávnený zasahovať. Najvyšší súd konštatoval, že v dovolacom konaní bol rozhodujúcim ustálený skutkový stav popísaný v právoplatných rozhodnutiach súdov nižšieho stupňa, ktorý v podstate poskytoval spoľahlivý podklad na naplnenie všetkých zákonných znakov trestných činov, zo spáchania ktorých bol sťažovateľ uznaný vinným, na základe čoho danosť sťažovateľom uplatneného dovolacieho dôvodu najvyšší súd vylúčil. Dovolací súd neopomenul zhodnotiť ani výčitku sťažovateľa o zmätočnosti tzv. skutkových viet, ktoré ho nejednotne začleňovali na rôzne stupne riadenia napriek tomu, že malo ísť o trestné činy spáchané jedným skutkom. Záver najvyššieho súdu o irelevancii tejto skutočnosti v tomto smere ústavný súd nemá oprávnenie spochybňovať, pretože z hľadiska požadovanej ústavnoprávnej ochrany je relevantným to, že najvyšší súd sa touto námietkou zaoberal a jasne uviedol dôvod svojho výsledku.</p>
--	---

	<p>Takto prezentované odôvodnenie, ktorým najvyšší súd v dovolacom konaní spochybnil opodstatnenosť argumentácie sťažovateľa o naplnení ním uplatnených dovolacích dôvodov, považuje ústavný súd za zrozumiteľné, primerané, logické a predovšetkým nijako neodporujúce aplikovanej právnej úprave.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd vo svojom uznesení dostatočne vyhodnotil všetky námietky sťažovateľa obsiahnuté aj v ústavnej sťažnosti, a preto je podľa jeho názoru uznesenie najvyššieho súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné. Na základe uvedených skutočností ústavný súd nezistil medzi napadnutým uznesením takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením označených práv sťažovateľa, ktorá by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie umožnila vysloviť ich porušenie. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 TdoV 13/2015 a jeho uznesením z 11. februára 2019 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p><u>K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 49 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 5 To 12/2014 a sp. zn. 2 TdoV 13/2015 a v nich vydanými rozhodnutiami</u></p> <p>Námietku porušenia označeného ustanovenia ústavy sťažovateľ jednoznačne odvodzuje od porušenia práva na súdnu ochranu (ním tvrdené nepreukázanie úmyslu spáchať trestný čin). Ak teda ústavný súd nekonštatoval porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo s prihliadnutím na sťažovateľom uplatnenú argumentáciu dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 49 ústavy. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trestný čin-subjektívna stránka trestné konanie-dokazovanie v trestnom konaní trestný čin-skutková podstata dovolanie-dovolacie dôvody

Nález - priet'ahy:

spisová značka	III. ÚS 1/2019
populárny názov	Extrémne priet'ahy
sudca spravodajca	Mojmír Mamojka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.07.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6
analytická právna veta	Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom,

	<p>ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Na Okresný súd Humenné bol 27. januára 2009 podaný návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Po tom, ako po rokoch nebolo vynesené rozhodnutie vo veci, bola dňa 23. novembra 2017 podaná sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predseda súdu na sťažnosť podanú 23.11.2017 odpovedal 19.12.2017 tak, že na základe vyjadrenia konajúcej sudkyne vyplýva, že vo veci boli nepretržite vykonávané procesné úkony smerujúce k rozhodnutiu a že až v roku 2012 navrhol žalovaný vyporiadať v rámci konania aj hnuťelné veci. Súd priznáva nižšiu frekvenciu úkonov v rokoch 2016 a 2017, ktoré odôvodňuje prerazovaním vecí po sudcoch, ktorí odišli na KS v Prešove alebo do starobného dôchodku. S odpoveďou predsedu Okresného súdu v Humennom sa sťažovateľka nestotožňuje, pretože podľa nej sa vo veci koná neefektívne a to tak, že ani po 9 rokoch od podania žaloby súd nevyniesol jedinú rozhodnutie vo veci, čím porušuje jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj v čl.6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.</p>
z odôvodnenia	<p>Otázkou existencie zbytočných prieťahov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietaní porušenia práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).</p> <p>Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie sporu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM). Vzhľadom na nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania je možné priznať určitú mieru skutkovej zložitosti napadnutého konania, ktorou však nie je možné ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania, ktoré nie je právoplatne skončené ani po viac ako 10 rokoch od jeho začiatku. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov.</p> <p>Ďalším kritériom, ktoré ústavný súd posudzoval, bolo správanie účastníkov konania. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také správanie sťažovateľky, ktoré by podstatným spôsobom ovplyvnilo doterajšiu dĺžku (viac ako 10 rokov) napadnutého konania.</p> <p>Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie prebieha v súčasnosti už viac ako 10 rokov, nebolo potrebné osobitne hodnotiť jednotlivé procesné úkony vykonané v doterajšom priebehu napadnutého konania. Ústavný súd považuje doterajšiu dĺžku napadnutého konania ako ústavne neakceptovateľnú, preto súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Pretože ústavný súd zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 14/2009, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka.</p> <p>Ústavný súd pri uložení povinnosti okresnému súdu konať bez zbytočných</p>

	<p>prieťahov zohľadnil aj aktuálny stav napadnutého konania, keď dopytom na okresnom súde zistil, že vo veci sa 19. júna 2019 uskutočnilo pojednávanie, ktorí bolo odročené na 17. júl 2019 pre účely vyhlásenia rozhodnutia.</p> <p>Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.</p> <p>Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.</p> <p>Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodu pocitu právnej neistoty vyvolanej neprimeranou dĺžkou napadnutého konania.</p> <p>Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.</p> <p>S prihliadnutím na to, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 10 rokoch od jeho začatia, považoval ústavný súd priznanie sumy 3 000 € za primerané finančné zadosťučinenie.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 14/2009 porušené boli. 2. Okresnému súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 14/2009 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov. 3. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur). 4. Okresný súd Humenné je povinný uhradiť trovy konania.
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>prieťahy v konaní-intenzita vlastníctvo-vysporiadanie</p>

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.